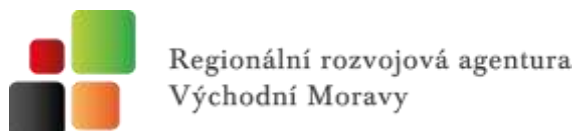

Společná rozvojová strategie rozvoje příhraničního regionu Zlínského a Trenčianského kraje

Rok zpracování: 2018 - 2019

Zpracovatel: Envipartner s.r.o. a realizační tým projektu „Společný rozvoj česko – slovenského příhraničí“

OBSAH

ÚVOD	3
ANALYTICKÁ ČÁST.....	8
1 OBYVATELSTVO	9
2 EKONOMICKÝ ROZVOJ.....	32
3 VYBRANÉ DOPRAVNÍ OBLASTI	39
4 KULTURA	50
5 SPRÁVA ÚZEMÍ, SPOLUPRÁCE A VNĚJŠÍ VZTAHY	76
6 SWOT ANALÝZA.....	94
NÁVRHOVÁ ČÁST.....	96

ÚVOD

Tento dokument vznikl jako výstup projektu Společný rozvoj česko-slovenského příhraničí, jehož nositeli jsou Regionální rozvojová agentura Východní Moravy a Regionální rozvojová agentura Púchov. Strategie je zaměřena na příhraniční obce a regiony a Zlínského a Trenčianského kraje.

Strategie rozvoje Přeshraniční spolupráce představuje základní strategický rozvojový dokument, jehož cílem je podpořit udržitelný rozvoj a prohloubit spolupráci mezi řešenými oblastmi vyskytujícími se ve Zlínském a Trenčianském krajích. Strategie rozvoje je založena na analýze veřejně dostupných dat, statistických ukazatelů a rešerši rozvojových dokumentů na místní úrovni. Struktura dokumentu je rozdělena do tradičních kapitol, které se věnují jednotlivým oblastem. Základní kostru dokumentu společně tvoří analytická a návrhová část

Strategie obsahuje vymezení problému, souhrn podkladových dat a analýz, stanovení vize (tj. budoucí žádoucí stav v dané oblasti) a sady cílů, jichž má být dosaženo. Dále strategie obsahuje opatření, jejichž prostřednictvím jsou jednotlivé cíle naplněny. Zároveň strategie stanoví způsob implementace, včetně vymezení aktérů implementace strategie, časový a finanční rámec implementace apod. Strategie obsahuje způsob vyhodnocení plnění cílů a opatření, včetně sady indikátorů a termínů.

Zlínský kraj

Zlínský kraj je jedním ze 14 územně samosprávných celků České republiky a tvoří jej okresy Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Kraj je svou rozlohou 3 963 km² čtvrtým nejmenším krajem České republiky a zaujímá 5 % její plochy.

Rozprostírá se ve východní části střední Moravy a východní okraj Zlínského kraje tvoří hranici se Slovenskou republikou. Na jihozápadě sousedí Zlínský kraj s krajem Jihomoravským, na severozápadě s krajem Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským.

Kraj má členitý, převážně kopcovitý charakter, tvořený pahorkatinami a vrchovinami. Nacházejí se zde dvě chráněné krajinné oblasti: Beskydy a Bílé Karpaty. Největším a nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Morava, do které se vlévá většina toků protékajících územím.

Intenzita využití území je rozdílná v závislosti na přírodních podmínkách. Z celkové výměry Zlínského kraje zaujímá téměř 50 % zemědělská půda a 40 % lesní půda. Nejvíce zemědělské půdy má okres Uherské Hradiště (58 % výměry okresu), zcela opačné postavení má okres Vsetín, kde naopak téměř 55 % celkové výměry okresu zabírá lesní půda.

Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří především podniky zpracovatelského průmyslu. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního.

Na území Zlínského kraje žilo k 31. 12. 2018 582 860 obyvatel, což představuje 5,5 % celkového počtu obyvatel České republiky. Hustota zalidnění 149 obyvatel/km² významně převyšuje republikový průměr (133 obyvatel/km²). Vývoj věkového složení obyvatel je charakterizován zvyšujícím se podílem obyvatel v poproduktivním věku, přesto je věková struktura z ekonomického hlediska stále příznivá.

V kraji je celkem 307 obcí, z toho je 30 měst. Nejvýznamnějšími městskými a průmyslovými aglomeracemi jsou aglomerace Zlín-Otrokovice-Napajedla, v níž je koncentrováno přes 100 tisíc obyvatel, dále aglomerace Uherské Hradiště-Kunovice-Staré Město s téměř 40 tisíci obyvateli a konečně města Kroměříž, Vsetín a Valašské Meziříčí, z nichž každé má 25 – 30 tisíc obyvatel.

Zlínský kraj je oblíbenou turistickou oblastí, jeho atraktivita vyplývá z množství přírodních, kulturních a historických památek. Nikde jinde v České republice nelze najít oblast, která nabídne současně hory, zahradní architekturu, lázně, vinařská údolí, pozůstatky Velkomoravské říše, řadu církevních památek a historicky cenných staveb, jakož i ojedinělý příklad moderní baťovské funkcionalistické architektury. Skutečnost, že se zde setkávají tři národopisné celky – úrodná Haná, pohostinné Slovácko a svérázné Valašsko – také výraznou měrou přispívá k originalitě kraje.

<https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html>

Trenčianský kraj

Trenčiansky kraj s rozlohou 4 502 km² patrí medzi menšie kraje Slovenska a rozprestiera sa v severozápadnej časti Slovenska. Západnú časť kraja tvorí štátna hranica s Českou republikou, na juhu hraničí s Trnavským a Nitrianskym krajom, na východe s Banskobystrickým a na severe so Žilinským krajom.

Podľa územno-správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č.221/1996 sa člení na 9 okresov, z ktorých rozlohou najväčším je okres Prievidza a najmenším okres Partizánske. Ďalšie okresy sú: Bánovce nad Bebravou, Ilava, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Považská Bystrica, Púchov, Trenčín.

Územie kraja sa rozprestiera na celkoch Vonkajších flyšových Karpát, Fatransko-tatranskej oblasti, Podunajskej nížiny a pohorím Vtáčnik sem zasahuje aj Slovenské Stredohorie. Z Vonkajších Karpát sem zasahujú Biele Karpaty, Javorníky, Myjavská pahorkatina a Považské podolie, z Fatransko-tatranskej oblasti Malé Karpaty, Považský Inovec, Strážovské vrchy, Súľovské skaly, Hornonitrianska kotlina, Žiar, Trábeč a z Podunajskej nížiny Podunajská pahorkatina. Najvyšší bod územia, 1 346 m n. m., je vrchol Vtáčnika. Najnižšie miesto (165 m n.m.) je tam, kde územie opúšťa Dudváh.

Povrch územia je značne členitý. Pohoria majú prevažne charakter hornatín, z ktorých vystupujú chrbty, hrebene a tvrdoše z odolnejších hornín. Na mieste menej odolných hornín vznikli erózne doliny a kotliny. Riečne toky sprevádzajú pásy rovinatých nív. Na úpätí pohorí vo výbežku Podunajskej nížiny sú pahorkatiny s úvalinami a úvalinovitými dolinami. Považské pohorie, Podunajská pahorkatina a Hornonitrianska kotlina patria k teplej klimatickej oblasti. Ostatné územie prechádza s narastajúcou nadmorskou výškou do mierne teplej a chladnej klimatickej oblasti. Západnú časť kraja odvodňuje Váh, do ktorého sa z pravej strany vlieva Biela Voda, Vlára a Drietomica. Východnú časť kraja odvodňuje Nitra, do ktorej vteká Bebrava, Nitrica a Handlovka. Najväčšia vodná nádrž je na Váhu pri Nosiciach. Termálne pramene v Trenčianskych Tepliciach, Bojniciach a Nosiciach podmienili vznik kúpeľov.

Z hľadiska ekonomickej štruktúry má Trenčiansky kraj charakter priemyselno poľnohospodársky. Podiel kraja na tvorbe hrubého domáceho produktu SR v roku 2016 bol 9,2 %.

Priemysel je rôznorodý, zastúpený strojárstvom, elektrotechnikou, banským priemyslom, textilným a odevným priemyslom, sklárskym, kožiarskym a potravinárskym priemyslom. Z

hospodárskeho hľadiska má kraj dve výrazne odlišné oblasti oddelené od seba Považským Inovcom, a to Považie a Ponitrie.

Poľnohospodárska pôda zaberá dve pätiny územia. Z hľadiska poľnohospodárskej výroby má kraj rôzne pestovateľské podmienky. Rastlinná výroba v teplejších, nižšie položených častiach kraja produkuje najmä jačmeň, cukrovú repu a pšenicu. Vo vyšších polohách sa pestujú prevažne zemiaky. So stúpajúcou nadmorskou výškou pribúdajú lúky a pasienky, na ktoré nadväzuje chov hovädzieho dobytku.

Z dopravného hľadiska sú dôležité cestné a železničné trasy, ktoré vedú Považím. Územím ide hlavný železničný ťah Bratislava Žilina Košice. Okolo Trenčína je vybudovaný diaľničný obchvat, ktorý je súčasťou diaľnice D1 prechádzajúcou celým Považím. Významné sú aj cestné a železničné spojenia, ktoré vedú do Českej republiky.

Turistov priťahujú mnohé historické pamiatky (hrady, zámky, resp. ich zrúcaniny), akými sú Trenčiansky hrad (s nápisom na hradnej skale, ktorý pochádza z r. 179 n. l. a dokumentuje najsevernejší výskyt Rimanov v Európe), Beckov, Čachtice, Tematín a zámok Bojnice. Významnými cieľmi návštevníkov sú i kúpele v Trenčianskych Tepliciach, Nimnici a Bojniciach, výstavníctvo v krajskom meste, rodný dom Ľudovíta Štúra v Uhrovci, mohyla M. R. Štefánika na vrchu Bradlo a zoologická záhrada v Bojniciach. Z prírodných krás lákajú najmä Súľovské skaly a Manínska úžina.

ANALYTICKÁ ČÁST

Velké Karlovice, Karolinka, Nový Hrozenkov, Halenkov, Huslenky, Hovězí, Francova Lhota, Ústí, Horní Bečva, Prostřední Bečva, Hutisko, Valašská Bystřice, Zděchov, Janová, Valašská Senice, Březová, Lopeník, Suchá Loz, Bystřice pod Lopeníkem, Komňa, Vápenice, Starý Hrozenkov, Žitková, Pitín, Hostětín, Šanov, Jestřabí, Štítná nad Vláří-Popov, Záhorovice, Korytná, Zlín

Lazy pod Makytov, Vydrná, Horná Mariková, Lúky, Záríečie, Mestečko, Dolná Mariková, Hatné, Klieština, Papradno, Brunišťa, Dohňany, Zubák, Stupné, Jasenica, Nová Bošáca, Zemianské Podhradie, Bošáca, Moravské Lieskové, Dolné Srnie, Haluzice, Štvrtek, Ivanovice, Melčice-Lieskové, Adamovské Kochanovce, Chocholná-Velčice, Drietoma, Trenčianské Buhuslavice, Skalka nad Váhom, Hrabovka, Púchov

1 OBYVATELSTVO

Vývoj obyvatelstva ČR - kraj

Zlínský kraj je co do charakteru osídlení spíše venkovským a zemědělským regionem. Zvyšuje se zde podíl obyvatel v poproduktivním věku, přesto je věková struktura kraje z ekonomického hlediska stále příznivá. Počet obyvatel kraje v průběhu roku 2017 klesl o 642 osob na 583 056. Počet nezůstává neměnný, neboť je silně ovlivňován zejména 2 základními faktory. Jedná se o přirozenou a mechanickou změnu obyvatelstva. Na úbytku se podílela 52,5 % migrace a 47,5 % přirozená měna.

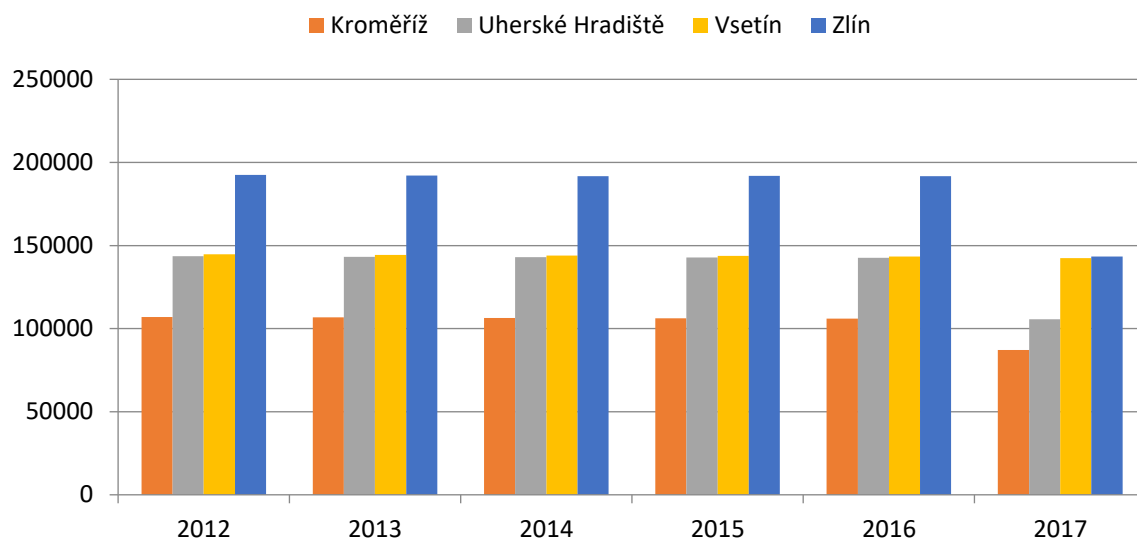
Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatelstva zlínského kraje a okresů (zdroj: ČSÚ)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zlínský kraj	587 693	586 299	585 261	584 676	583 698	583 056
Kroměříž	106 995	106 692	106 468	106 294	106 039	87 104
Uherské Hradiště	143 494	143 129	142 989	142 830	142 554	105 670
Vsetín	144 675	144 362	144 011	143 722	143 380	142 434
Zlín	192 529	192 116	191 793	191 830	191 725	143 291

Tabulka 2: Přehled obyvatelstva zlínského kraje pro rok 2017 a okresů (zdroj: ČSÚ)

	Počet obyvatel celkem	v tom ve věku			Průměrný věk
		0-14 let	15-64 let	65 a více let	
Zlínský kraj	583 056	87 104	380 106	115 846	42,9
Kroměříž	105 670	15 633	68 809	21 228	43,1
Uherské Hradiště	142 434	20 863	93 220	28 351	43,1
Vsetín	143 291	21 841	93 547	27 903	42,5
Zlín	191 661	28 767	124 530	38 364	42,9

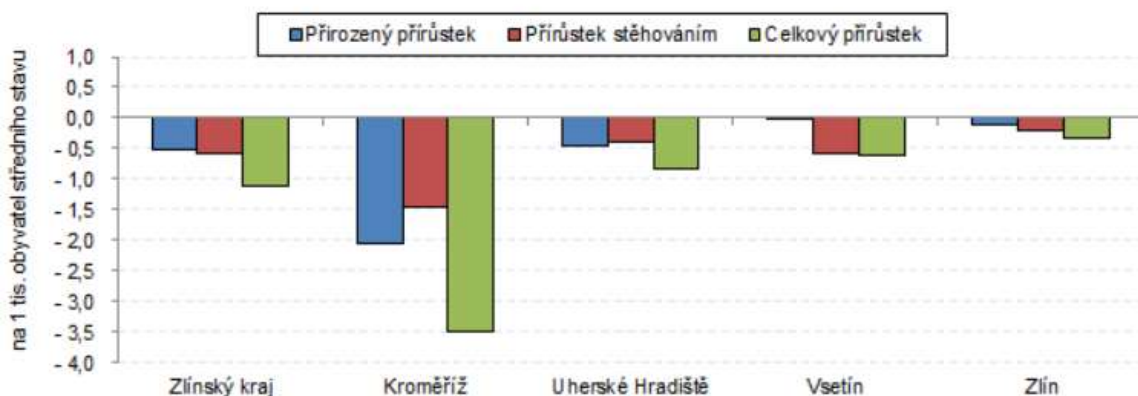
I v roce 2017 převyšoval počet zemřelých nad počtem narozených a pokračoval tak úbytek obyvatel přirozenou měnou, který se v kraji nepřetržitě projevuje od roku 2011. V uplynulém roce představoval 305 osob a byl nejnižší v období let 2011 až 2017.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatelstva okresů zlínského kraje (zdroj: ČSÚ)

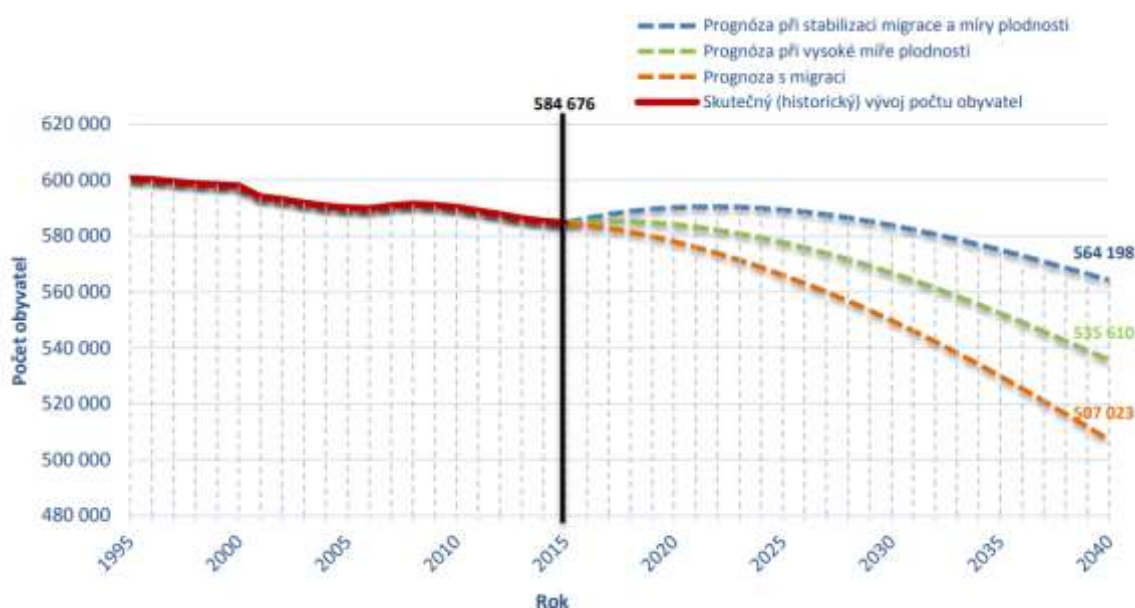

Graf 2 Vývoj migrace a přirozené měny obyvatelstva zlínského kraje (zdroj:ČSÚ)

Graf 3 Migrace a přirozená měna obyvatelstva okresů zlínského kraje pro rok 2017 (zdroj:ČSÚ)

Počet přistěhovalých roste od roku 2012, v roce 2017 dosáhl 3 736 osob. Z ostatních krajů se přistěhovalo 2 824 osob, z ciziny 912 osob. Ve srovnání s předcházejícím rokem klesl počet přistěhovalých z ČR o 3,5 %, u přistěhovalých z ciziny došlo k nárůstu o 29,9 %. Celkový počet přistěhovalých meziročně vzrostl o 3,0 %, v absolutním vyjádření o 109 osob.

Graf 4 Prognóza budoucí migrace a přirozené měny obyvatelstva zlínského kraje (zdroj: Zlínský kraj)

Současný trend stárnutí obyvatelstva na území Zlínského kraje bude v následujících letech pokračovat, a to zejména vlivem kombinace nárůstu počtu obyvatel starších 60 let, přičemž počty

osob v jednotlivých skupinách pod touto vekovou hranicou. Najvýraznejší pokles je dle prognózy predpokladán ve vekové skupině 35 až 44 let, která do roku 2040 ztratí cca polovinu osob. V rámci vekové prognózy nelze sledovat výraznější rozdíly mezi vývojem v mužské a ženské populaci.

Vývoj obyvateľstva SR - kraj

Podľa počtu obyvateľov patrí Trenčiansky kraj medzi menšie kraje Slovenska. Stav obyvateľstva v kraji k 31. 12. 2017 dosiahol 587 364 osôb. Osídlenie nie je rovnomerné. Husto zaľudnené sú rovinatejšie územia na severozápade i juhovýchode (Považské podolie, Hornonitrianska kotlina, Nitrianska niva a Bánovská pahorkatina), podstatne redšie osídlené sú pohoria nachádzajúce sa prevažne po obvode kraja (Biele Karpaty, Javorníky, Strážovské vrchy, Tríbeč, Vtáčnik a Považský Inovec).

Najviac obyvateľov - 55 537 žilo v krajskom meste Trenčín, ktoré však v porovnaní s inými krajskými mestami nie je viditeľne dominantné mesto. Ďalšími väčšími mestami boli Prievidza s počtom obyvateľov 46 408 a Považská Bystrica s 39 837 obyvateľmi.

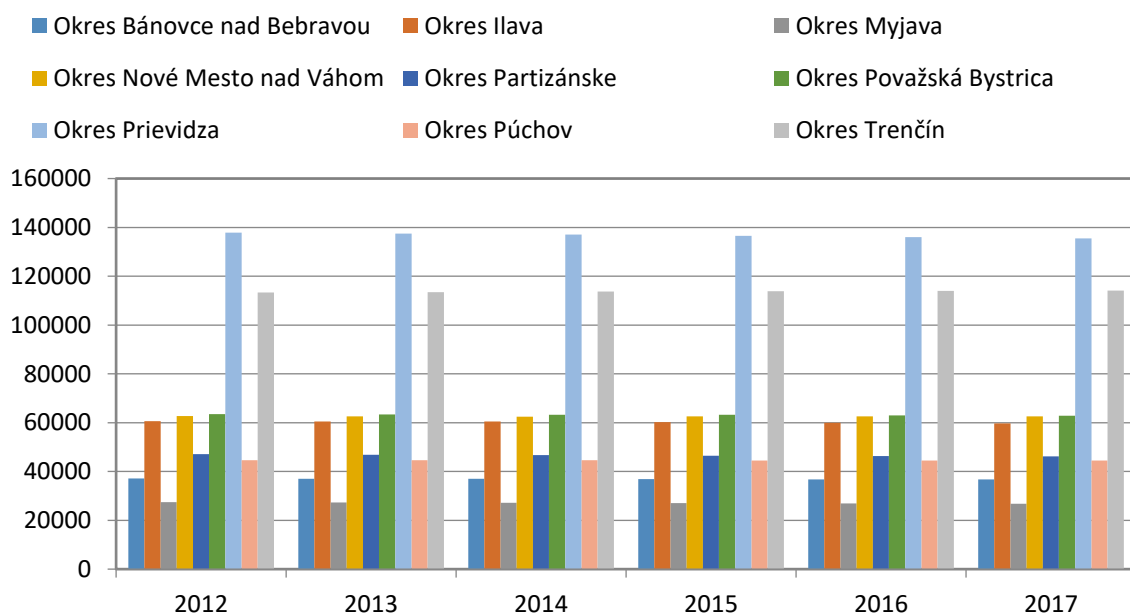
Demografický vývoj je ovplyvňovaný zmenami ekonomických a sociálnych podmienok v spoločnosti a je charakterizovaný spomaľovaním procesu reprodukcie obyvateľstva. V roku 2017 sa v kraji živonarodilo 5 330 detí, zomrelo spolu 6 292 obyvateľov, uzatvorených bolo 3 368 sobášov, rozvedených bolo 1 082 manželstiev.

V Trenčianskom kraji prebieha proces starnutia obyvateľstva. Od roku 1996 mierne klesá podiel detskej (predproduktívnej) zložky obyvateľstva a zvyšuje sa podiel poproduktívnej zložky.

Tabulka 3 Vývoj počtu obyvateľstva trenčianskeho kraje a okresů (zdroj: statistický úrad SR)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Trenčiansky kraj	594 186	593 159	592 394	591 233	589 935	588 816
Bánovce nad Bebravou	37 084	37 067	36 963	36 833	36 742	36 679
Ilava	60 589	60 493	60 428	60 194	59 952	59 727
Myjava	27 460	27 353	27 229	27 083	26 961	26 829
Nové Mesto nad Váhom	62 719	62 577	62 468	62 531	62 555	62 566

Partizánske	47 045	46 893	46 735	46 462	46 331	46 122
Považská Bystrica	63 543	63 363	63 263	63 176	63 025	62 810
Prievidza	137 819	137 380	137 050	136 554	135 967	135 533
Púchov	44 666	44 592	44 596	44 537	44 457	44 434
Trenčín	113 261	113 441	113 662	113 863	113 945	114 116

Graf 5 Vývoj počtu obyvateľstva okresů trenčianskeho kraje (zdroj: statistický úrad SR)

Obyvatelstvo obcí ČR

Následující tabulka znázorňuje seřazení obcí a měst podle počtu obyvatel od nejvyššího k nejnižšímu. Zároveň je zde zobrazena věková skladba pro rok 2017 dle zvolených věkových kategorií.

Tabulka 4 Seřazení obcí dle počtu obyvatel a věková skupina obyvatel řešených obcí zlínského kraje (zdroj: ČSÚ)

		Věková skladba obyvatel (stav k 31.12.)		
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
Zlín	74 947	11170	47402	16375
Nový Hrozenkov	2 615	389	1750	476
Karolinka	2 541	357	1608	576
Horní Bečva	2 460	360	1558	542
Halenkov	2 414	412	1576	426
Velké Karlovice	2 409	303	1600	506
Hovězí	2 387	374	1613	400
Huslenky	2 234	335	1551	348
Valašská Bystřice	2 234	344	1475	415
Štítná nad Vláří-Popov	2 188	314	1429	445
Hutisko-Solanec	2 000	310	1272	418
Prostřední Bečva	1 738	277	1147	314
Francova Lhota	1 591	239	1087	265
Suchá Loz	1 148	219	707	222
Záhorovice	1 045	130	727	188
Březová	1 010	177	640	193
Korytná	940	123	611	206
Pitín	906	139	606	161
Starý Hrozenkov	893	110	611	172
Bystřice pod Lopeníkem	808	112	534	162
Janová	751	136	473	142
Ústí	624	91	415	118
Zděchov	581	69	408	104
Komňa	560	79	372	109
Šanov	472	66	303	103
Valašská Senice	444	56	289	99
Jestřabí	287	45	194	48
Lopeník	229	38	151	40
Hostětín	226	38	138	50
Vápenice	200	33	126	41
Žitková	172	29	110	33

Následující tabulky znázorňují vývoj počtu obyvatel v jednotlivých letech 2012 – 2017.

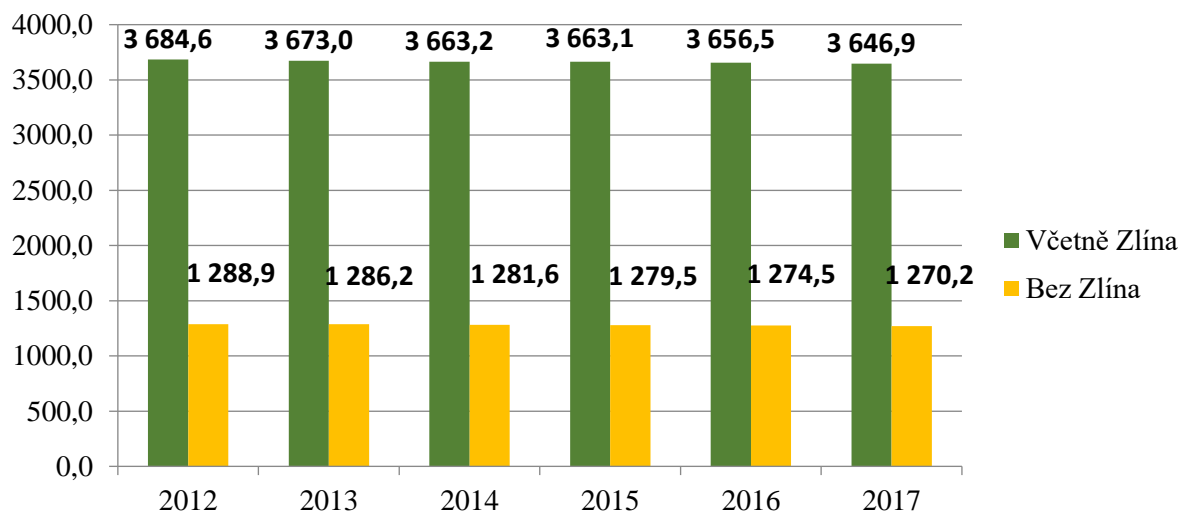
Tabulka 5 Vývoj počtu obyvatel řešených obcí zlínského kraje včetně města Zlín (zdroj: ČSÚ)

Rok	Celkový počet obyvatel	Průměrný počet obyvatel
2012	114 222	3 684,6
2013	113 864	3 673,0
2014	113 560	3 663,2
2015	113 556	3 663,1

2016	113 351	3 656,5
2017	113 054	3 646,9

Tabulka 6 Vývoj počtu obyvatel řešených obcí zlínského kraje bez města Zlín (zdroj: ČSÚ)

Rok	Celkový počet obyvatel	Průměrný počet obyvatel
2012	38 667	1 288,9
2013	38 586	1 286,2
2014	38 448	1 281,6
2015	38 385	1 279,5
2016	38 234	1 274,5
2017	38 107	1 270,2

Graf 6 Vývoj průměrného počtu obyvatel řešených obcí zlínského kraje (zdroj: ČSÚ)

Vývoj hodnot mezi roky 2012 a 2017 poukazuje na dlouhodobý konstantní vývoj průměrného počtu obyvatel ve zkoumaných územích. Z dlouhodobého hlediska se území nepotýkají s výraznějšími změnami počtu obyvatel.

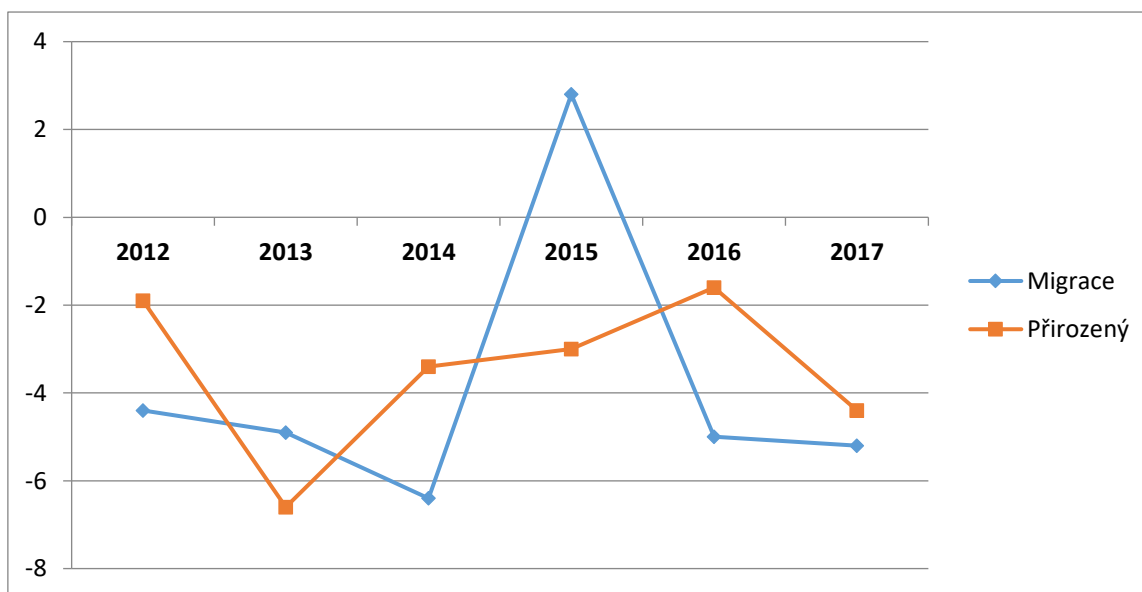
Nejvyššího počtu obyvatel zaujímá statutární město Zlín se 74 947 obyvatel. Naopak nejnižší počet obyvatel zaujímá obec Žitková se 172 obyvateli.

Migrace a přirozená měna obyvatelstva

Počet obyvatel ovlivňují dva základní procesy, přirozená měna a migrace, jejichž intenzita a vliv na populační vývoj se výrazněji změnily i v rámci relativně nedávné české historie. Příkladem je omezená, resp. kontrolovaná možnost stěhování v období před rokem 1989 a následný růst intenzity a změna struktury migrace. Proces migrace je ovlivněn širokou škálou charakteristik vázaných k osobám i k územím, roli hraje atraktivita území, možnosti realitního trhu, ale i bariéry pracovní, rodinné, finanční apod. Zároveň se jedná o proces věkově specifický. S ohledem na suburbanizační tendence lze jako příklad uvést stěhování mladých rodin s dětmi do zázemí velkých měst.

Tabulka 7 Migrační přírůstek obcí a měst včetně Zlína (zdroj: ČSÚ)

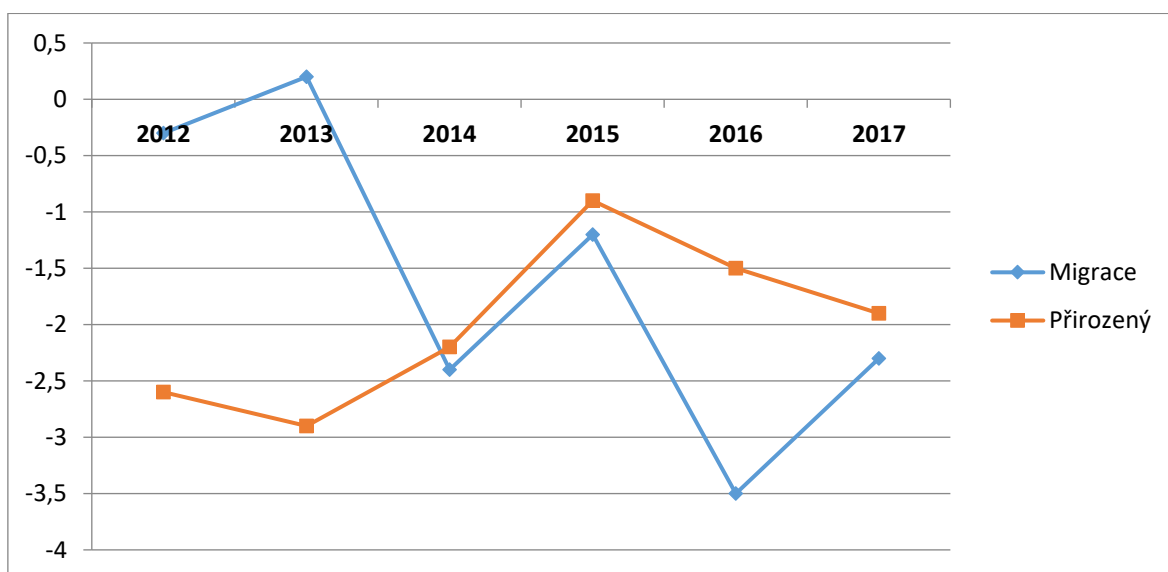
Migrační přírůstek		
Rok	Migrace	Přirozený
2012	-4,4	-1,9
2013	-4,9	-6,6
2014	-6,4	-3,4
2015	2,8	-3
2016	-5	-1,6
2017	-5,2	-4,4

Graf 7 Vývoj migračního přírůstku obcí a měst včetně Zlína (zdroj: ČSÚ)

Tabulka 8 Migrační přírůstek obcí a měst bez Zlína (zdroj: ČSÚ)

Přírůstek obyvatelstva		
Rok	Migrace	Přirozený
2012	-0,3	-2,6
2013	0,2	-2,9
2014	-2,4	-2,2
2015	-1,2	-0,9
2016	-3,5	-1,5
2017	-2,3	-1,9

Graf 8 Vývoj migračního přírůstku obcí a měst bez Zlína (zdroj: ČSÚ)

Konečný přírůstek obyvatel

Tabulka 9 Přírůstek obyvatel obcí a měst ČR (zdroj: ČSÚ)

	Počet obyvatel 2012	Migrační přírůstek	Rozdíl	Přirozený přírůstek	Rozdíl
Březová	1023	-26	-2,50%	-7	-0,70%
Bystřice pod Lopeníkem	797	6	0,80%	-2	-0,30%

Francova Lhota	1587	-22	-1,40%	17	1,10%
Halenkov	2404	-8	-0,30%	-3	-0,10%
Horní Bečva	2465	56	2,30%	-47	-1,90%
Hostětín	246	-11	-4,50%	-4	-1,60%
Hovězí	2379	-6	-0,30%	23	1,00%
Huslenky	2196	58	2,60%	-4	-0,20%
Hutisko-Solanec	1982	4	0,20%	-8	-0,40%
Janová	762	-12	-1,60%	15	2,00%
Jestřabí	309	-6	-1,90%	-7	-2,30%
Karolinka	2639	-46	-1,70%	-72	-2,70%
Komňa	576	1	0,20%	-7	-1,20%
Korytná	961	-6	-0,60%	-37	-3,90%
Lopeník	187	56	29,90%	-10	-5,30%
Nový Hrozenkov	2720	-57	-2,10%	-40	-1,50%
Pitín	933	-20	-2,10%	-13	-1,40%
Prostřední Bečva	1710	52	3,00%	6	0,40%
Starý Hrozenkov	929	-17	-1,80%	-20	-2,20%
Suchá Loz	1122	11	1,00%	4	0,40%
Šanov	488	-6	-1,20%	-15	-3,10%
Štítná nad Vláří-Popov	2257	-87	-3,90%	-9	-0,40%
Ústí	636	-2	-0,30%	-13	-2,00%
Valašská Bystřice	2266	-19	-0,80%	-12	-0,50%
Valašská Senice	475	-13	-2,70%	-22	-4,60%
Vápenice	200	1	0,50%	0	0,00%
Velké Karlovice	2567	-112	-4,40%	-57	-2,20%
Záhorovice	1084	-37	-3,40%	2	0,20%
Zděchov	588	-13	-2,20%	-8	-1,40%
Zlín	75555	-425	-0,60%	-288	-0,40%
Žitková	179	-6	-3,40%	-11	-6,10%

Tabulka 10 Konečný přírůstek obyvatel obcí a měst ČR (zdroj: ČSÚ)

Konečný přírůstek obyvatel k roku 2017 (výchozí rok 2012)	
Březová	 -33
Bystřice pod Lopeníkem	 4

Francova Lhota		-5
Halenkov		-11
Horní Bečva		9
Hostětín		-15
Hovězí		17
Huslenky		54
Hutisko-Solanec		-4
Janová		3
Jestřabí		-13
Karolinka		-118
Komňa		-6
Korytná		-43
Lopeník		46
Nový Hrozenkov		-97
Pitín		-33
Prostřední Bečva		58
Starý Hrozenkov		-37
Suchá Loz		15
Šanov		-21
Štítná nad Vláří-Popov		-96
Ústí		-15
Valašská Bystřice		-31
Valašská Senice		-35
Vápenice		1
Velké Karlovice		-169
Záhorovice		-35
Zděchov		-21

Zlín	▼	-713
Žitková	▼	-17

Kladný přírůstek obyvatel

Za poslední 2 roky: Horní Bečva, Hovězí, Lopeník

Za poslední 3 roky: Lopeník

Záporný přírůstek obyvatel

Za poslední 2 roky: Halenkov, Hostětín, Hutisko-Solanec, Janová, Jestřabí, Karolinka, Korytná, Nový Hrozenkov, Pitín, Šanov, Valašská Bystřice, Valašská Senice, Vápenice, Velké Karlovice, Záhorovice, Zděchov, Zlín

Za poslední 3 roky: Halenkov, Hostětín, Jestřabí, Karolinka, Korytná, Nový Hrozenkov, Pitín, Šanov, Valašská Senice, Velké Karlovice, Záhorovice

Stárnutí obyvatelstva

V souladu s republikovým trendem je typickým znakem v tomto směru proces demografického stárnutí. Obec vykazuje mírné zvýšení podílu věkové skupiny obyvatel starších 65 let. V roce 2013 byl celkový podíl věkové skupiny 65 let a více 14,7 %. V roce 2017 již tato skupina tvoří 15,8%. Podíl dětské složky 0-14 let zůstal takřka neměnný. V roce 2014 vykazoval 16,6% a v roce 2017 vykazoval 16,5%. U věkové skupiny 15-64 došlo k mírnějšímu poklesu ze 68,8% evidovaných v roce 2013 na 67,7% v roce 2017. Přehlednou věkovou strukturu charakterizují následující grafy a tabulky.

Ke konci roku 2017 zaujímal průměrný věk území hodnotu 42,6. Z dlouhodobého hlediska lze hovořit o mírně zvyšující se negativní tendenci stárnutí obyvatelstva. Území s nejnižší hodnotou průměrného počtu obyvatel zaujímal Suchá Loz s hodnotou 40,7. Naopak území s nejvyšší

hodnotou průměrného věku obyvatelstva zaujímaly území Velké Karlovice a Korytná, kde hodnota dosahovala 44,6.

Tabulka 11 Průměrný věk obcí a měst ČR (zdroj: ČSÚ)

	2012	2017	Rozdíl	odchylka od průměru 2017
Březová	41	42,3	▲ 1,3	-0,4
Bystřice pod Lopeníkem	43,8	44	▲ 0,2	1,3
Francova Lhota	39,8	41,2	▲ 1,4	-1,5
Halenkov	40,1	40,8	▲ 0,7	-1,9
Horní Bečva	43,3	43,8	▲ 0,5	1,1
Hostětín	43,5	44,1	▲ 0,6	1,4
Hovězí	40,2	41,2	▲ 1	-1,5
Huslenky	40,6	41,4	▲ 0,8	-1,3
Hutisko-Solanec	41,7	42,8	▲ 1,1	0,1
Janová	40,1	42	▲ 1,9	-0,7
Jestřabí	40,7	41,5	▲ 0,8	-1,2
Karolinka	42,5	43,9	▲ 1,4	1,2
Komňa	40,5	42,4	▲ 1,9	-0,3
Korytná	43,3	44,6	▲ 1,3	1,9
Lopeník	44,6	41,4	▼ -3,2	-1,3
Nový Hrozenkov	41	42,6	▲ 1,6	-0,1
Pitín	40,6	41,5	▲ 0,9	-1,2
Prostřední Bečva	41,8	42,1	▲ 0,3	-0,6
Starý Hrozenkov	41,4	43,2	▲ 1,8	0,5
Suchá Loz	40,7	40,7	▬ 0	-2
Šanov	41,5	43,7	▲ 2,2	1
Štítná nad Vláří-Popov	41,1	42,7	▲ 1,6	0
Ústí	41,1	41,9	▲ 0,8	-0,8
Valašská Bystřice	41	42,5	▲ 1,5	-0,2
Valašská Senice	42	43,7	▲ 1,7	1
Vápenice	40,8	43	▲ 2,2	0,3
Velké Karlovice	42,3	44,6	▲ 2,3	1,9
Záhorovice	39,8	42,8	▲ 3	0,1
Zděchov	42,5	43,5	▲ 1	0,8
Zlín	43	43,8	▲ 0,8	1,1
Žitková	42,3	43,1	▲ 0,8	0,4

Tabulka 12 Vývoj průměrného věku obcí a měst ČR (zdroj: ČSÚ)

Rok	Průměrná hodnota (se Zlínem)	Průměrná hodnota (bez Zlína)
2012	41,6	41,5
2013	41,7	41,7
2014	42	42
2015	42,2	42,1
2016	42,5	42,5
2017	42,7	42,6

Tabulka 13 Věková skladba obyvatel obcí a měst ČR pro rok 2017 (zdroj: ČSÚ)

		Věková skladba obyvatel 2017(stav k 31.12.)		
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
Zlín	74 947	14,90%	63,25%	21,85%
Nový Hrozenkov	2 615	14,88%	66,92%	18,20%
Karolinka	2 541	14,05%	63,28%	22,67%
Horní Bečva	2 460	14,63%	63,33%	22,03%
Halenkov	2 414	17,07%	65,29%	17,65%
Velké Karlovice	2 409	12,58%	66,42%	21,00%
Hovězí	2 387	15,67%	67,57%	16,76%
Huslenky	2 234	15,00%	69,43%	15,58%
Valašská Bystřice	2 234	15,40%	66,03%	18,58%
Štítná nad Vláří-Popov	2 188	14,35%	65,31%	20,34%
Hutisko-Solanec	2 000	15,50%	63,60%	20,90%
Prostřední Bečva	1 738	15,94%	66,00%	18,07%
Francova Lhota	1 591	15,02%	68,32%	16,66%
Suchá Loz	1 148	19,08%	61,59%	19,34%
Záhorovice	1 045	12,44%	69,57%	17,99%
Březová	1 010	17,52%	63,37%	19,11%
Korytná	940	13,09%	65,00%	21,91%
Pitín	906	15,34%	66,89%	17,77%
Starý Hrozenkov	893	12,32%	68,42%	19,26%
Bystřice pod Lopeníkem	808	13,86%	66,09%	20,05%
Janová	751	18,11%	62,98%	18,91%
Ústí	624	14,58%	66,51%	18,91%

Zděchov	581	11,88%	70,22%	17,90%
Komňa	560	14,11%	66,43%	19,46%
Šanov	472	13,98%	64,19%	21,82%
Valašská Senice	444	12,61%	65,09%	22,30%
Jestřabí	287	15,68%	67,60%	16,72%
Lopeník	229	16,59%	65,94%	17,47%
Hostětín	226	16,81%	61,06%	22,12%
Vápenice	200	16,50%	63,00%	20,50%
Žitková	172	16,86%	63,95%	19,19%

Obyvatelstvo obcí SR

Tabulka 14 Seřazení obcí dle počtu obyvatel a věková skupina obyvatel řešených obcí trenčínského kraje (zdroj: DATAcube)

		Věková skladba obyvatel 2017 (stav k 31.12.)		
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
Púchov	17810	2474	12626	2710
Moravské Lieskové	2557	336	1711	510
Papradno	2470	326	1702	442
Drietoma	2268	351	1551	366
Dohňany	1796	286	1231	279
Chocholná-Velčice	1696	242	1142	312
Melčice-Lieskové	1625	275	1074	276
Dolná Mariková	1415	187	1007	221
Bošáca	1397	199	916	282
Lazy pod Makytou	1213	129	847	237
Brvniště	1193	160	821	212
Skalka nad Váhom	1169	198	808	163
Jasenica	1110	174	784	152
Nová Bošáca	1070	134	720	216
Dolné Srnie	988	163	657	168

Ivanovce	980	187	642	151
Trenčianske Bohuslavice	934	120	685	129
Lúky	933	137	639	157
Adamovské Kochanovce	855	135	589	131
Zubák	837	97	607	133
Zemianske Podhradie	772	107	517	148
Záriečie	697	94	485	118
Stupné	692	106	472	114
Hatné	603	90	433	80
Horná Mariková	593	51	399	143
Mestečko	520	75	353	92
Hrabovka	419	58	291	70
Štvrtok	359	50	246	63
Klieština	333	36	245	52
Vydrná	321	26	217	78
Haluzice	82	11	56	15

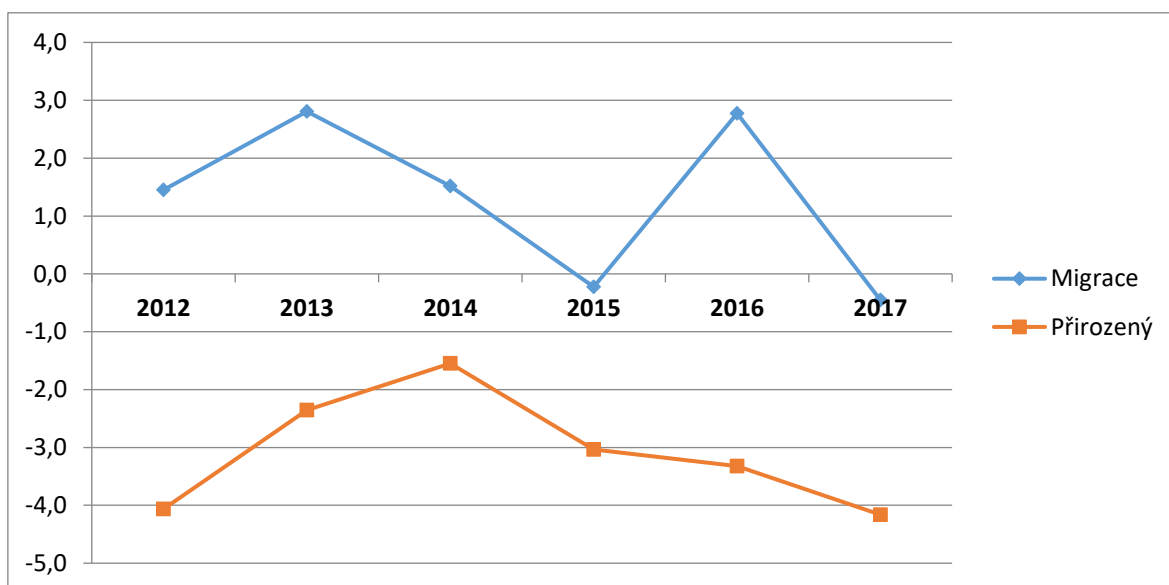
Tabuľka 15 Vývoj počtu obyvateľ zkoumaných SR obcí (zdroj: DATAcube)

Rok	Celkový počet obyvateľ	Průměrný počet obyvateľ
2012	49955	1611,45
2013	49969	1611,90
2014	49968	1611,87
2015	49867	1608,61
2016	49850	1608,07
2017	49707	1603,45

Migrace a přirozená měna obyvatelstva

Tabulka 16 Přirozený přírůstek řešených SR obcí (zdroj: DATAcube)

Přirozený přírůstek		
Rok	Migrace	Přirozený
2012	1,5	-4,1
2013	2,8	-2,4
2014	1,5	-1,5
2015	-0,2	-3,0
2016	2,8	-3,3
2017	-0,5	-4,2

Graf 9 Vývoj migrace a přirozené měny obyvatelstva řešených obcí SR (zdroj: DATAcube)

Konečný přírůstek obyvatel

Tabulka 17 Konečný přírůstek SR obcí (zdroj: DATAcube)

Počet obyvatel 2012	Migrační přírůstek	Rozdíl	Přirozený přírůstek	Rozdíl
---------------------	--------------------	--------	---------------------	--------

Trenčianske Bohuslavice	903	15	1,66%	22	2,44%
Haluzice	61	15	24,59%	1	1,64%
Dolné Srnie	969	12	1,24%	-4	-0,41%
Moravské Lieskové	2534	117	4,62%	-84	-3,31%
Zemianske Podhradie	770	29	3,77%	-18	-2,34%
Brvnišťa	1191	52	4,37%	-42	-3,53%
Nová Bošáca	1111	8	0,72%	-64	-5,76%
Bošáca	1384	13	0,94%	-13	-0,94%
Jasenica	1049	62	5,91%	-5	-0,48%
Papradno	2522	62	2,46%	-120	-4,76%
Klieština	339	-10	-2,95%	-4	-1,18%
Hatné	594	6	1,01%	5	0,84%
Stupné	716	-1	-0,14%	-13	-1,82%
Horná Mariková	636	-3	-0,47%	-58	-9,12%
Dolná Mariková	1422	26	1,83%	-49	-3,45%
Púchov	18127	-452	-2,49%	49	0,27%
Dohňany	1742	65	3,73%	-8	-0,46%
Mestečko	518	16	3,09%	-17	-3,28%
Zubák	875	-22	-2,51%	-21	-2,40%
Lazy pod Makytou	1282	-6	-0,47%	-71	-5,54%
Vydrná	347	-13	-3,75%	-16	-4,61%
Lúky	920	25	2,72%	-4	-0,43%
Záriečie	687	33	4,80%	-19	-2,77%
Hrabovka	419	10	2,39%	-20	-4,77%
Skalka nad Váhom	1174	52	4,43%	-35	-2,98%
Drietoma	2246	34	1,51%	-4	-0,18%
Chocholná-Velčice	1705	-7	-0,41%	3	0,18%
Adamovské Kochanovce	838	37	4,42%	-18	-2,15%
Melčice-Lieskové	1591	13	0,82%	34	2,14%
Ivanovce	938	46	4,90%	20	2,13%
Štvrtok	345	10	2,90%	0	0,00%

Tabulka 18 Konečný přírůstek SR obcí (zdroj: DATAcube)

Konečný přírůstek obyvatel k roku 2017 (výchozí rok 2012)	
Trenčianske Bohuslavice	 37
Haluzice	 16
Dolné Srnie	 8
Moravské Lieskové	 33
Zemianske Podhradie	 11
Brvnišťa	 10
Nová Bošáca	 -56
Bošáca	 0
Jasenica	 57
Papradno	 -58
Klieština	 -14
Hatné	 11
Stupné	 -14
Horná Mariková	 -61
Dolná Mariková	 -23
Púchov	 -403
Dohňany	 57
Mestečko	 -1
Zubák	 -43
Lazy pod Makytou	 -77
Vydrná	 -29
Lúky	 21
Záriečie	 14
Hrabovka	 -10
Skalka nad Váhom	 17

Drietoma	▲	30
Chocholná-Velčice	▼	-4
Adamovské Kochanovce	▲	19
Melčice-Lieskové	▲	47
Ivanovce	▲	66
Štvrtok	▲	10

Kladný přírůstek obyvatel

Za poslední 2 roky: Haluzice, Jaseinica, Drietoma, Dolná Mariková, Dohňany

Za poslední 3 roky: Haluzice, Jaseinica, Drietoma

Záporný přírůstek obyvatel

Za poslední 2 roky: Nová Bošáca, Horná Mariková, Papradno, Stupné, Lazy pod Makytou, Púchov, Bošáca, Dolné Srnie, Melčice-Lieskové

Za poslední 3 roky: Nová Bošáca, Horná Mariková, Papradno, Stupné, Lazy pod Makytou, Púchov

Stárnutí obyvatelstva

Obec vykazuje mírné zvýšení podílu věkové skupiny obyvatel starších 65 let. V roce 2013 byl celkový podíl věkové skupiny 65 let a více 14,7 %. V roce 2017 již tato skupina tvoří 15,8%. Podíl dětské složky 0-14 let zůstal takřka neměnný. V roce 2014 vykazoval 16,6% a v roce 2017 vykazoval 16,5%. U věkové skupiny 15-64 došlo k mírnějšímu poklesu ze 68,8% evidovaných v roce 2013 na 67,7% v roce 2017. Přehlednou věkovou strukturu charakterizují následující grafy a tabulky.

Ke konci roku 2017 zaujímal průměrný věk území hodnotu 42,6. Z dlouhodobého hlediska lze hovořit o mírně zvyšující se negativní tendenci stárnutí obyvatelstva. Území s nejnižší

hodnotou průměrného počtu obyvatel zaujímala Suchá Loz s hodnotou 40,7. Naopak území s nejvyšší hodnotou průměrného věku obyvatelstva zaujímaly území Velké Karlovice a Korytná, kde hodnota dosahovala 44,6.

Tabulka 19 Průměrný věk obyvatelstva SR obcí (zdroj: DATAcube)

	2012	2017	Rozdíl	Odchylka od průměru 2017
Trenčianske Bohuslavice	39,99	40,67	▲ 0,7	-1,2
Haluzice	43,14	42,5	▼ -0,6	0,6
Dolné Srnie	40,1	40,78	▲ 0,7	-1,1
Moravské Lieskové	41,81	42,94	▲ 1,1	1,1
Zemianske Podhradie	41,7	43,39	▲ 1,7	1,5
Brvnište	42,06	42,77	▲ 0,7	0,9
Nová Bošáca	43,15	43,35	▲ 0,2	1,5
Bošáca	41,82	42,76	▲ 0,9	0,9
Jasenica	38,11	38,91	▲ 0,8	-3
Papradno	42,45	43,33	▲ 0,9	1,5
Klieština	39,39	41,29	▲ 1,9	-0,6
Hatné	37,63	39,34	▲ 1,7	-2,5
Stupné	38,41	39,97	▲ 1,6	-1,9
Horná Mariková	46,47	46,99	▲ 0,5	5,1
Dolná Mariková	41,46	42,07	▲ 0,6	0,2
Púchov	39,33	41,29	▲ 2,0	-0,6
Dohňany	38,54	39,86	▲ 1,3	-2
Mestečko	39,43	41,26	▲ 1,8	-0,6
Zubák	39	41,82	▲ 2,8	0
Lazy pod Makytou	43,58	44,85	▲ 1,3	3
Vydrná	43,22	46,2	▲ 3,0	4,3
Lúky	40,92	42,24	▲ 1,3	0,4
Záriečie	40,07	41,11	▲ 1,0	-0,8
Hrabovka	41,64	42	▲ 0,4	0,1
Skalka nad Váhom	39,7	39,81	▲ 0,1	-2,1
Drietoma	39,65	41,01	▲ 1,4	-0,9
Chocholná-Velčice	41,26	42,69	▲ 1,4	0,8
Adamovské Kochanovce	39,41	39,86	▲ 0,5	-2
Melčice-Lieskové	39,47	40,51	▲ 1,0	-1,4
Ivanovce	39,45	39,39	▼ -0,1	-2,5

Štvrťrok	41,46	42,99	▲ 1,5	1,1
----------	-------	-------	-------	-----

Tabulka 20 Vývoj průměrného věku obyvatelstva SR obcí (zdroj: DATAcube)

Rok	Průměrná hodnota
2012	40,74
2013	40,96
2014	41,21
2015	41,47
2016	41,64
2017	41,83

Tabulka 21 Věková skladba obyvatel pro rok 2017 SR obcí (zdroj: DATAcube)

		Věková skladba obyvatel 2017 (stav k 31.12.)		
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
Púchov	17810	13,89%	70,89%	15,22%
Moravské Lieskové	2557	13,14%	66,91%	19,95%
Papradno	2470	13,20%	68,91%	17,89%
Drietoma	2268	15,48%	68,39%	16,14%
Dohňany	1796	15,92%	68,54%	15,53%
Chocholná-Velčice	1696	14,27%	67,33%	18,40%
Melčice-Lieskové	1625	16,92%	66,09%	16,98%
Dolná Mariková	1415	13,22%	71,17%	15,62%
Bošáca	1397	14,24%	65,57%	20,19%
Lazy pod Makytou	1213	10,63%	69,83%	19,54%
Brvniště	1193	13,41%	68,82%	17,77%
Skalka nad Váhom	1169	16,94%	69,12%	13,94%
Jasenica	1110	15,68%	70,63%	13,69%
Nová Bošáca	1070	12,52%	67,29%	20,19%
Dolné Srnie	988	16,50%	66,50%	17,00%
Ivanovce	980	19,08%	65,51%	15,41%
Trenčianske Bohuslavice	934	12,85%	73,34%	13,81%

Lúky	933	14,68%	68,49%	16,83%
Adamovské Kochanovce	855	15,79%	68,89%	15,32%
Zubák	837	11,59%	72,52%	15,89%
Zemianske Podhradie	772	13,86%	66,97%	19,17%
Záriečie	697	13,49%	69,58%	16,93%
Stupné	692	15,32%	68,21%	16,47%
Hatné	603	14,93%	71,81%	13,27%
Horná Mariková	593	8,60%	67,28%	24,11%
Mestečko	520	14,42%	67,88%	17,69%
Hrabovka	419	13,84%	69,45%	16,71%
Štvrtok	359	13,93%	68,52%	17,55%
Klieština	333	10,81%	73,57%	15,62%
Vydrná	321	8,10%	67,60%	24,30%
Haluzice	82	13,41%	68,29%	18,29%

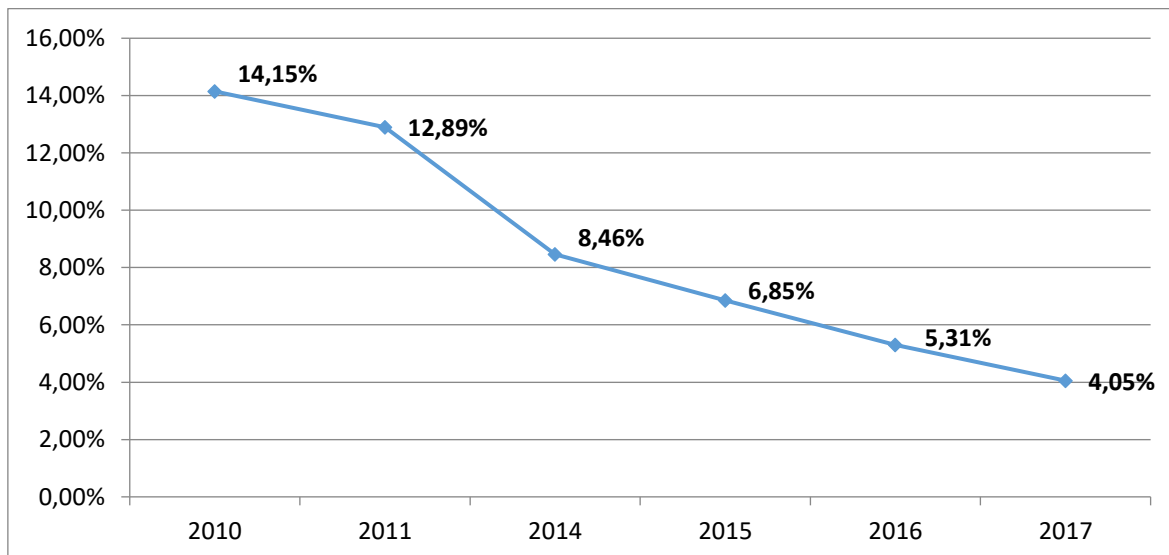
2 EKONOMICKÝ ROZVOJ

Nezaměstnanost

Tabulka 22 Míra nezaměstnanosti jednotlivých ČR obcí pro rok 2017 (zdroj: ČSÚ)

	Počet obyvatel 2017	Míra nezaměstnanosti 2017 k 31.12
Zlín	74 947	3,00%
Nový Hrozenkov	2 615	3,70%
Karolinka	2 541	4,30%
Horní Bečva	2 460	5,10%
Halenkov	2 414	4,30%
Velké Karlovice	2 409	4,00%
Hovězí	2 387	3,40%
Huslenky	2 234	4,30%
Valašská Bystřice	2 234	4,20%
Štítná nad Vlárí-Popov	2 188	2,80%
Hutisko-Solanec	2 000	3,30%
Prostřední Bečva	1 738	5,20%
Francova Lhota	1 591	5,60%
Suchá Loz	1 148	2,90%
Záhorovice	1 045	2,70%
Březová	1 010	4,80%
Korytná	940	4,10%
Pitín	906	2,80%
Starý Hrozenkov	893	3,90%
Bystřice pod Lopeníkem	808	3,30%
Janová	751	4,50%
Ústí	624	2,40%
Zděchov	581	4,60%
Komňa	560	4,10%
Šanov	472	2,00%
Valašská Senice	444	7,50%
Jestřabí	287	3,00%
Lopeník	229	2,80%
Hostětín	226	1,40%
Vápenice	200	9,30%
Žitková	172	6,40%

Průměrná míra nezaměstnanosti činila pro rok 2017 hodnotu 4,05%. Tato hodnota tak potvrdila dlouhodobou klesající tendenci vývoje nezaměstnanosti.

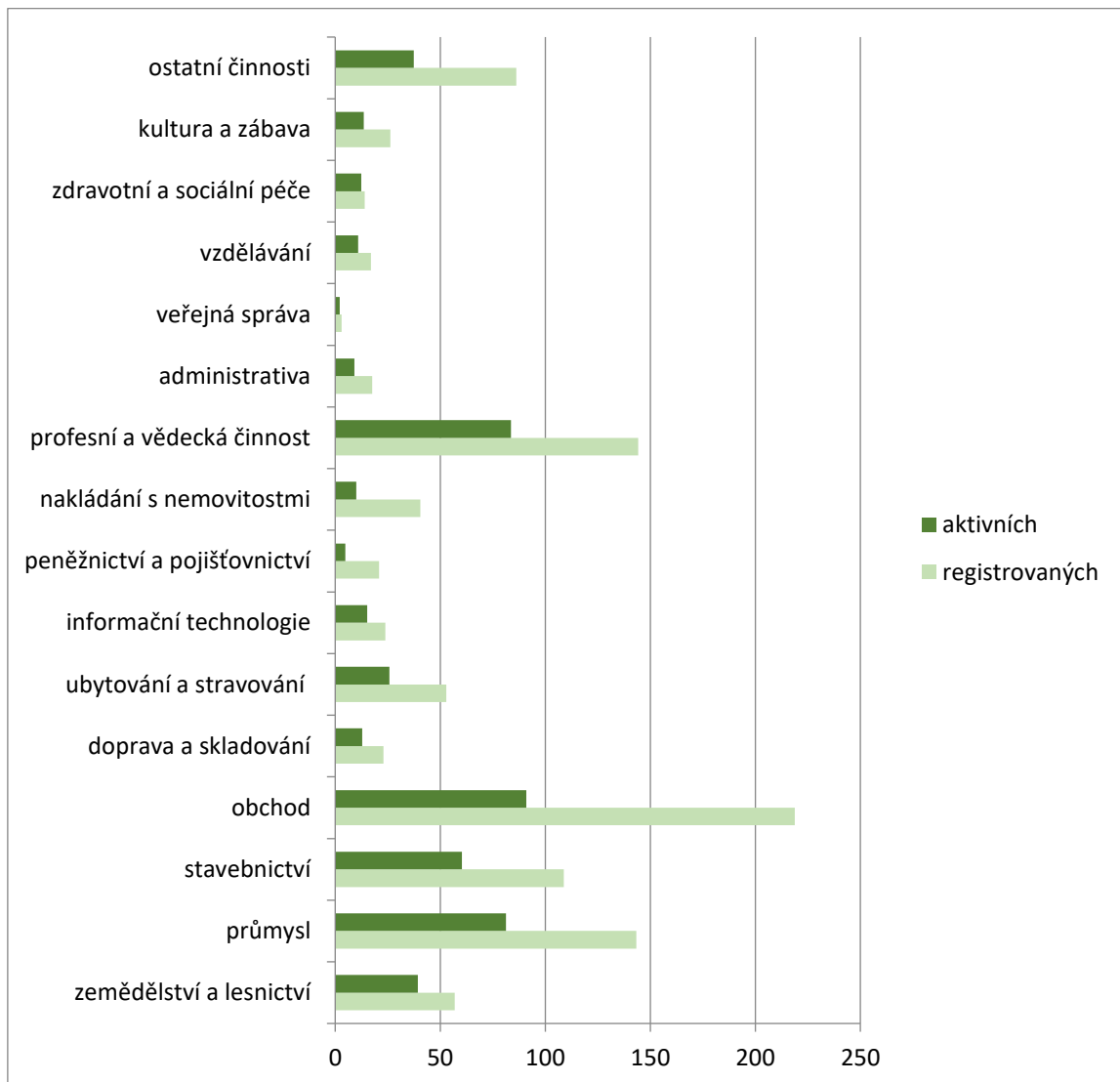
Graf 10 Vývoj průměrné míry nezaměstnanosti ČR obcí (zdroj: ČSÚ)

Hospodářství

Tabulka 23 Hospodářství ČR obcí se Zlínem (zdroj: ČSÚ)

Druh ekonomické činnosti	Počet subjektů (stav k 31.12.2017)	
	registrovaných	aktivních
zemědělství a lesnictví	57	39
průmysl	143	81
stavebnictví	109	60
obchod	219	91
doprava a skladování	23	13
ubytování a stravování	53	26
informační technologie	24	15
peněžnictví a pojišťovnictví	21	5
nakládání s nemovitostmi	40	10
profesní a vědecká činnost	144	84
administrativa	18	9
veřejná správa	3	2

vzdělávání	17	11
zdravotní a sociální péče	14	12
kultura a zábava	26	14
ostatní činnosti	86	37

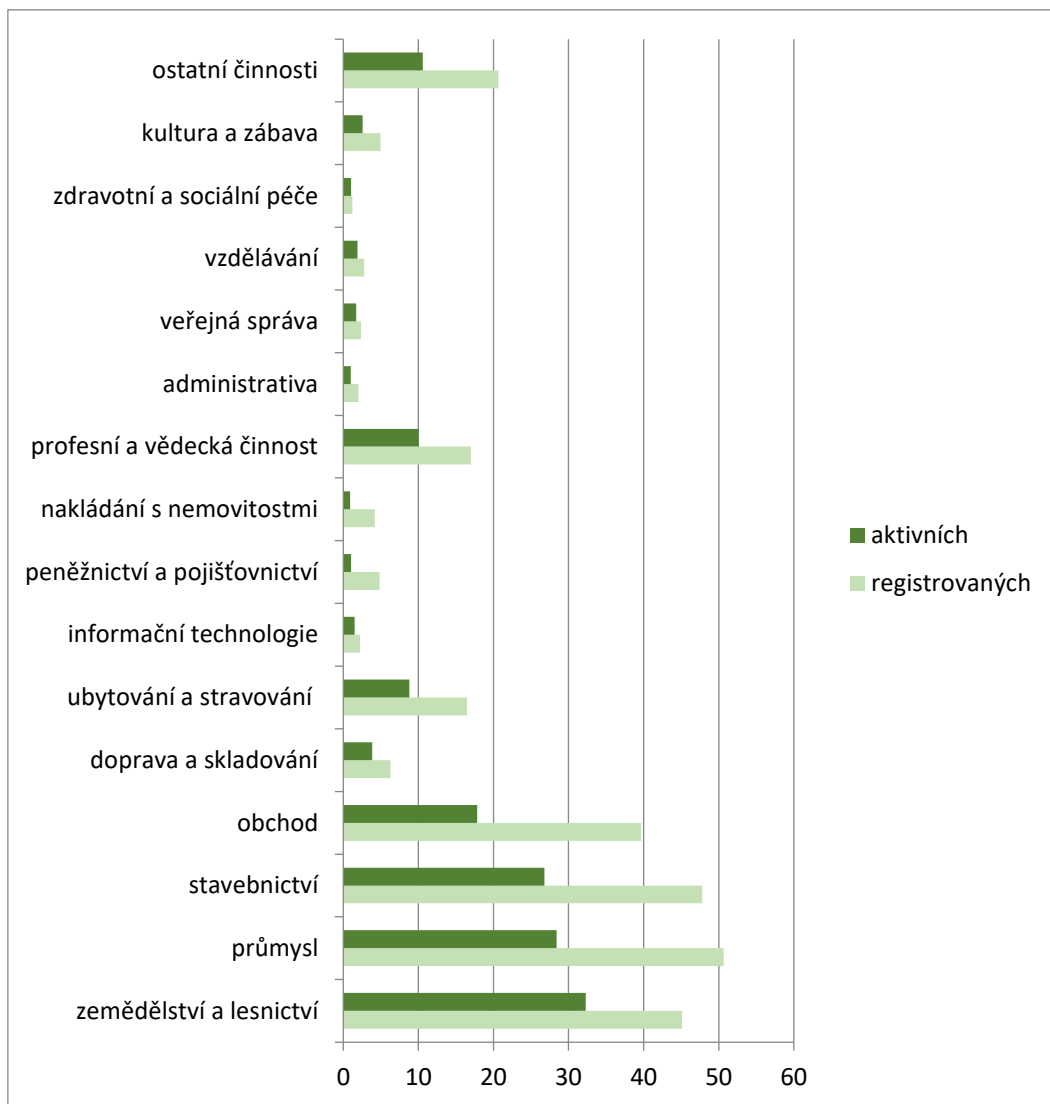

Graf 11 Hospodářství ČR obcí se Zlínem (zdroj: ČSÚ)

Tabulka 24 Hospodářství ČR obcí bez Zlína (zdroj: ČSÚ)

Druh ekonomické činnosti	Počet subjektů (stav k 31.12.2017)	
	registrovaných	aktivních
zemědělství a lesnictví	45	32
průmysl	51	28
stavebnictví	48	27
obchod	40	18
doprava a skladování	6	4
ubytování a stravování	16	9
informační technologie	2	2
peněžnictví a pojišťovnictví	5	1
nakládání s nemovitostmi	4	1
profesní a vědecká činnost	17	10
administrativa	2	1
veřejná správa	2	2
vzdělávání	3	2
zdravotní a sociální péče	1	1
kultura a zábava	5	3
ostatní činnosti	21	11

Graf 12 Hospodářství ČR obcí bez Zlína (zdroj: ČSÚ)

Sociální tematika

Následující grafy znázorňují vývoj státní sociální podpory a dávek pěstounské péče, které jsou evidovány pro jednotlivé okresy. Dle evidovaných statistik, se okres Hradec Králové dlouhodobě potýká se zvětšujícím množstvím dávek státní sociální podpory, co do hodnoty v tis. Kč. V počtu vyplacených dávek však dochází k výraznějšímu snižování. V roce 2013 počet dávek státní podpory činil 144 292, v roce 2017 již bylo vyplacených 131 799 dávek. Naopak u dávek pěstounské péče dochází převážně k navýšení počtu vyplacených dávek. V roce 2013 bylo vyplacených celkem 2 490 dávek a v roce 2016 jich bylo 3 008. Pouze v roce 2017 došlo ke snížení na 2 711.

Tabulka 25 Hodnota vyplacených dávek v tis. Kč pro rok 2017 (zdroj: ČSÚ)

	přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	Dávky pěstounské péče
Kroměříž	28 031	72 722	212 577	2 123	115	29 154
Uherské hradiště	27 921	46 878	285 328	2 873	200	23 275
Vsetín	39 019	72 706	296 922	3 172	190	37 609
Zlín	35 496	67 559	393 225	2 934	205	37 978

Tabulka 26 Hodnota vyplacených dávek v tis. Kč pro rok 2017 (zdroj: ČSÚ)

	Dávky státní sociální podpory celkem	Dávky pěstounské péče
Kroměříž	315 568	29 154
Uherské hradiště	363 165	23 275
Vsetín	412 009	37 609
Zlín	499 419	37 978

Tabulka 27 Miera evidovanej nezamestnanosti 2017 (zdroj:DATAcube)

Miera evidovanej nezamestnanosti 2017 (v %)	
Okres Bánovce nad Bebravou	4,16
Okres Ilava	2,55
Okres Myjava	2,73
Okres Nové Mesto nad Váhom	2,75
Okres Partizánske	3,6
Okres Považská Bystrica	4,05
Okres Prievidza	5,14
Okres Púchov	2,9
Okres Trenčín	2,45

Tabulka 28 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo 2017 (zdroj:DATAcube)

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo 2017	
Okres Bánovce nad Bebravou	19 278
Okres Ilava	31 939
Okres Myjava	13 954
Okres Nové Mesto nad Váhom	32 676
Okres Partizánske	23 078
Okres Považská Bystrica	32 191
Okres Prievidza	69 780
Okres Púchov	23 129
Okres Trenčín	57 563

Tabulka 29 Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie 2017 (zdroj:DATAcube)

Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie 2017	
Okres Bánovce nad Bebravou	802
Okres Ilava	813
Okres Myjava	381
Okres Nové Mesto nad Váhom	899
Okres Partizánske	831
Okres Považská Bystrica	1 303
Okres Prievidza	3 590
Okres Púchov	670
Okres Trenčín	1 413

3 VYBRANÉ DOPRAVNÍ OBLASTI

Dopravní síť v ČR je velmi hustá. V ČR pro přepravu, jak osob, tak zboží lze využít silniční, železniční, leteckou, vodní dopravu. Dopravní sítě umožňují spojení měst v rámci celé ČR, ale také propojení s dalšími metropolemi Evropy.

Silniční doprava

Silniční doprava se řadí mezi poměrně mladé a zároveň progresivně se rozvíjejícím oborům dopravy, která převážně díky dominantním převažujícím přednostem, oproti ostatním tradičním způsobům dopravy, zaujímá největší podíl na světovém přepravním trhu. Mezi charakteristické přednosti, které jsou silniční dopravě přiřazovány, se řadí zejména relativní rychlost, dostupnost a operativnost, které sehrávají nedílnou roli při progresivním růstu oboru.

- Nejpoužívanější druh dopravy
- Vysoce hustá silniční síť, ale výrazně zaostávající nízká kvalita silniční sítě, špatná kvalita technického stavu, nedostatečná kapacita komunikací
- ČR je charakteristická koncentrickou silniční sítí (tj. směřuje do 1 bodu), kdy přirozeným uzlem silniční sítě je Praha, kam se sbíhají dálnice z jiných regionů

Ve venkovských oblastech se zhoršuje obslužnost veřejnou hromadnou dopravou. Dále se zde zhoršuje stav komunikací II. a III. třídy. Naopak síť hlavních silnic (I. třídy a dálnice) byla významně rozšířena a zkvalitněna. S růstem intenzity provozu a díky vstupu ČR do EU také narostly požadavky na bezpečnost dopravy. Negativním projevem nárůstu automobilizace je zvýšení negativních dopadů na životní prostředí.

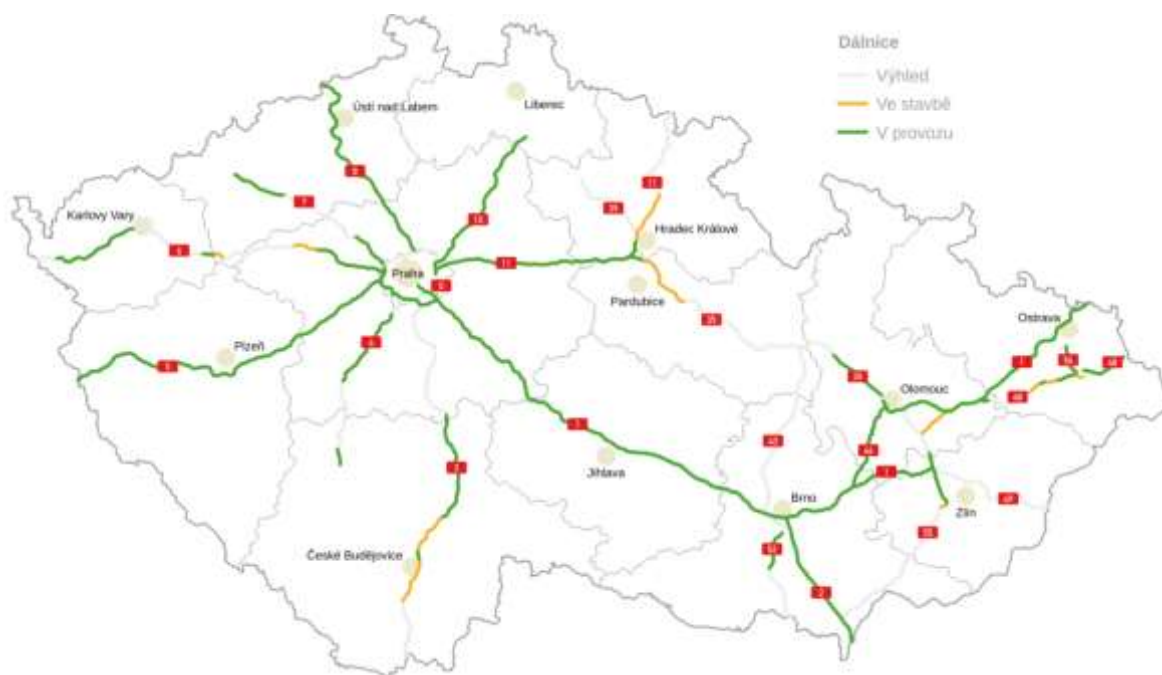
SILNIČNÍ DOPRAVA ZLÍNSKÝ KRAJ

Tabulka 30 Přehled silnic Zlínského kraje v km (zdroj: ŘSD)

Okres	Dálnice	I. třídy	II. třídy	III. třídy	Celkem
Kroměříž	24,211	29,136	169,995	334,554	557,896
Uherské Hradiště		125,545	122,957	274,038	522,54
Vsetín		115,486	83,525	306,776	505,787
Zlín	8,866	77,567	134,954	334,346	555,733
Kraj celkem	33,077	344,416	511,282	1249,714	2138,489

Tabulka 31 Rozdělení silnic podle správců (zdroj: ŘSD)

Okres	Dálnice a I. třídy [km]	II. a III. třídy [km]
	(ŘSD)	(ŘSZK)
Kroměříž	53,347	504,549
Uherské Hradiště	125,545	396,995
Vsetín	115,486	390,301
Zlín	86,433	469,3
Kraj celkem	377,493	1760,996

Obrázek 1 Přehled dálnic ČR (zdroj: ŘSD)

Tradičním problémem výstavby dálniční sítě na území ČR, je vysoký počet rozestavěných a nenavazujících úseků a velmi vysoké ceny staveb. Problémem v tomto směru je systém veřejných zakázek dlouhých úseků, který je schopno postavit jen omezený počet firem a tak na trhu chybí konkurence.

Za stěžejní nedokončené úseky dálniční sítě ve Zlínském kraji je možné označit:

- **D49 – Hulín – Fryšták – Zlín – Vizovice – Slovensko**
- **D55 – jihovýchodní obchvat Otrokovic** (zahájena výstavba na podzim 2018)

Tabulka 32 Vzdálenost k dálnici jednotlivých měst a obcí ČR (zdroj:?)

	vzdálenost k dálnici
Březová	48,6 km (D55)
Bystřice pod Lopeníkem	41,1 km (D55)
Francova Lhota	48,7 km (D55)
Halenkov	54 km (D48)
Horní Bečva	45,6 km (D48)
Hostětín	44,6 km (D55)
Hovězí	47,1 km (D1)
Huslenky	49 km (D48)
Hutisko	39,5 km (D48)
Janová	45 km (D55)
Jestřabí	45,6 km (D55)
Karolinka	49,1 km (D48)
Komňa	43,5 km (D55)
Korytná	41,2 km (D55)
Lopeník	45,6 km (D55)
Nový Hrozenkov	53 km (D48)
Pitín	42,1 km (D55)
Prostřední Bečva	33,2 km (D48)
Starý Hrozenkov	49,7 km (D55)
Suchá Loz	38,8 km (D55)
Šanov	44,4 km (D55)
Štítná nad Vláří - Popov	47,3 km (D55)
Valašská Bystřice	33,1 km (D48)
Valašská Senice	51 km (D55)
Vápenice	51 km (D55)
Velké Karlovice	56,5 km (D1)
Ústí	13,4 km (D48)

Záhorovice	40,2 km (D55)
Zděchov	54 km (D48)
Zlín	8,8 km (D55)
Žitková	49,2 km (D55)

SILNIČNÍ DOPRAVA TRENČIANSKÝ KRAJ

Územie kraja je spojené s okolím dopravnou sieťou, v ktorej zaujíma významné miesto cestná a železničná sieť. Územím kraja prechádzajú dôležité medzinárodné cestné ťahy: E50 Česko – Trenčín, E75 (sever – juhozápad) Poľsko – Čadca – Žilina – Maďarsko – Rakúsko, D1 Bratislava – Trenčín – Žilina – Košice - Ukrajina, R2 Česko – Žiar nad Hronom – Košice, R6 Púchov – Česko, 1/50 Česko – Zvolen, 1/61 Bratislava – Trenčín – Žilina, 1/54 Nové Mesto nad Váhom - Česko. Cez kraj vedie aj diaľničná sieť, ktorej ďalšie úseky sú stále vo výstavbe. Dobudovanie diaľničnej siete pomôže SR napojiť sa na medzinárodné koridory. Pracuje sa na vybudovaní rýchlostných komunikácií R2, R6.

Obrázek 2 Sieť diaľnic a rýchlostných ciest Slovenskej republiky (zdroj: ndsas.sk)

DIALNICE, RÝCHLOSTNÉ CESTY A CESTY I. A II. TRIEDY V SR - VÝHLAD
 MOTORWAYS, EXPRESSWAYS AND ROADS IN THE SLOVAK REPUBLIC - FUTURE

Obrázek 3 Dálniční a rychlostní cesty a cesty 1. A 2. Tridy SR (zdroj: Ministerstvo dopravy SR)

Tabulka 33 Cesty v správě TSK (zdroj: Trenčianský kraj)

Okres	Diaľnice	Cesty II. triedy	Cesty III. triedy	SPOLU
Trenčín	25,625	55,42	175,821	256,866
Nové Mesto /Váhom	21,459	54,1	151,655	227,214
Myjava		59,673	171,17	230,843
Pov. Bystrica	3,663	35,72	121,667	161,05
Púchov	7,821	16,78	86,768	111,369
Ilava	15,872	28,621	82,199	126,692
Prievidza		47,863	136,887	184,75
Partizánske		40,544	59,978	100,522
Bánovce n/Bebravou		10,677	153,189	163,866
SPOLU	74,44	349,398	1139,334	

ŽELEZNIČNÍ A AUTOBUSOBÁ DOPRAVA ZLÍNSKÝ KRAJ

Mezi hlavní připisované výhody drážní dopravy, se řadí výkon za nižších jednotkových nákladů a vyšší kapacita přepravovaných osob. Železniční doprava ovšem na rozdíl od silniční dopravy vyžaduje specifickou dopravní infrastrukturu, která není vysoce využitelná pro individuální osobní dopravu.

- Vysoká hustota železniční sítě
- Výrazně zaostávající kvalita železniční sítě, kdy pouze cca 30 % tratí je elektrifikováno, nízký podíl dvoj a vícekolejných tratí (cca 20 %)
- Nedostatky v oblasti rychlosti přepravy, úrovně zabezpečení přejezdů, údržby železniční infrastruktury (špatný technický stav železničního svršku a spodku, traťového a staničního zabezpečovacího zařízení)
- Problémy dále i s časovou spolehlivostí a kulturou osobní dopravy

Budoucnost železniční dopravy v České republice je možno spatřovat v:

- Budování rychlé a kvalitní osobní přepravy na dlouhé vzdálenosti
- Vstupu dalších konkurentů na železnici
- Z regionálního hlediska zapojení železnice jako základního prvku **integrovaných dopravních systémů**. V tomto směru hraje zásadní roli systém osídlení jednotlivých regionů vzhledem k železniční dopravě. Praha, Brno, Ostrava nebo Olomouc jako přirozená centra železniční dopravy krajů umožňují budovat integrované dopravní systémy pokrývající rozsáhlé území. Naopak železniční síť Zlínského kraje prakticky znemožňuje vytvoření tradiční formy IDS, neboť chybí napojení na další okresní města.
- Z hlediska nákladní dopravy zapojení železnice do **multimodálních dopravních systémů**, které kombinují výhody železnice s dalšími druhy dopravy.

Obrázek 4 Železniční síť zlínského kraje (zdroj: ŘSD)

Železnice ve Zlínském kraji plní nezastupitelnou úlohu v dopravní obslužnosti, především jako páteřní doprava. České dráhy zajišťují ve Zlínském kraji osobní dopravu na 10 tratích o celkové délce 359 km, na kterých je obsluhováno 115 železničních stanic a zastávek. Územím Zlínského kraje prochází II. železniční koridor Ostrava – Břeclav s další návazností na I. a III. železniční koridor. Tímto vzniká přímé vlakové spojení s Prahou, Brnem, Olomoucí a Ostravou. Přes území Zlínského kraje projíždí přímé mezinárodní vlaky na Slovensko nebo z Polska do Rakouska. V regionální dopravě zajišťuje dopravce kvalitní přímou dopravní obslužnost území a přestupní vazby na další druhy veřejné i automobilové dopravy.

Tabulka 34 Autobusové a vlakové spoje ČR obcí (zdroj: vlastní šetření)

název obce	autobusové a vlakové spoje
Březová	BUS (5 zast., 2 linky)
Bystřice pod Lopeníkem	BUS (7 zast., 3 linky)
Francova Lhota	BUS (5 zast., 3 linky)
Halenkov	BUS (12 zast., 6 linek) VLAK (2 stanice, 26 spojů)
Horní Bečva	BUS (8 zast., 8 linek)
Hostětín	BUS (1 zast., 2 linky) VLAK (1 stanice, 17 spojů)
Hovězí	BUS (10 zast., 8 linek) VLAK (1 stanice, 26 spojů)
Huslenky	BUS (20 zast., 6 linek) VLAK (2 stanice, 26 spojů)
Hutisko	BUS (7 zast., 11 linek)
Janová	BUS (3 zast., 8 linek) VLAK (1 stanice, 26 spojů)
Jestřabí	BUS (1 zast., 3 linky)
Karolinka	BUS (10 zast., 6 linek) VLAK (2 stanice, 26 spojů)
Komňa	BUS (5 zast., 2 linky)
Korytná	BUS (3 zast., 2 linky)
Lopeník	BUS (5 zast., 1 linka)
Nový Hrozenkov	BUS (15 zast., 5 linek) VLAK (2 stanice, 26 spojů)
Pitín	BUS (2 zast., 2 linky) VLAK (1 stanice, 18 linek)
Prostřední Bečva	BUS (11 zast., 8 linek)
Starý Hrozenkov	BUS (5 zast., 5 linek)
Suchá Loz	BUS (5 zast., 4 linky)
Šanov	BUS (3 zast., 2 linky)
Štítná nad Vláří - Popov	BUS (5 zast., 3 linky) VLAK (1 stanice, 17 spojů)
Valašská Bystřice	BUS (15 zast., 2 linky)
Valašská Senice	BUS (5 zast., 2 linky)
Vápenice	BUS (7 zast., 3 linky)
Velké Karlovice	BUS (24 zast., 4 linky) VLAK (2 stanice, 13 spojů)
Ústí	BUS (3 zast., 8 linek) VLAK (1 stanice, 26 spojů)
Záhorovice	BUS (3 zast., 3 linky) VLAK (1 stanice, 35 spojů)
Zděchov	BUS (4 zast., 1 linka)
Zlín	BUS (86 zast., 14 linek) VLAK (9 stanic, 39 spojů)
Žitková	BUS (4 zast., 3 linky)

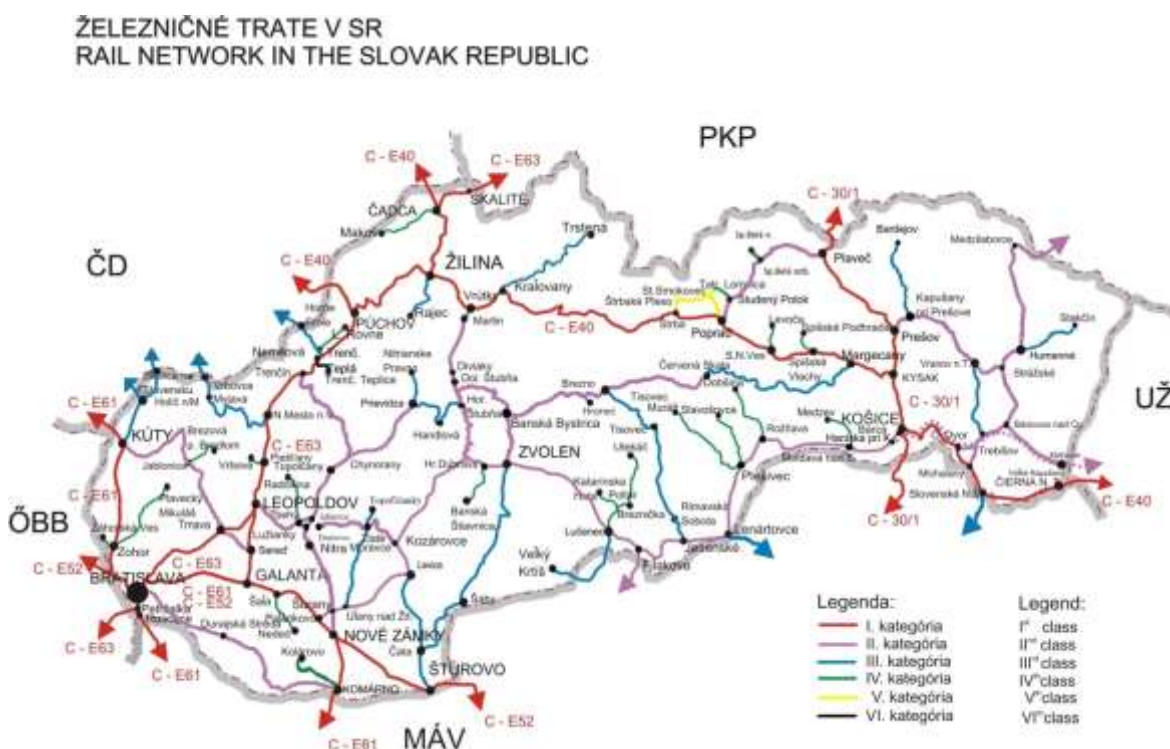
Výskyt železničních stanic v jednotlivých územích

Halenkov, Hostětín, Hovězí, Huslenky, Janová, Karolinka, Nový Hrozenkov, Pitín, Štítná nad Vláří – Popov, Velké Karlovice, Ústí, Záhorovice, Zlín

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA TRENČIANSKÝ KRAJ

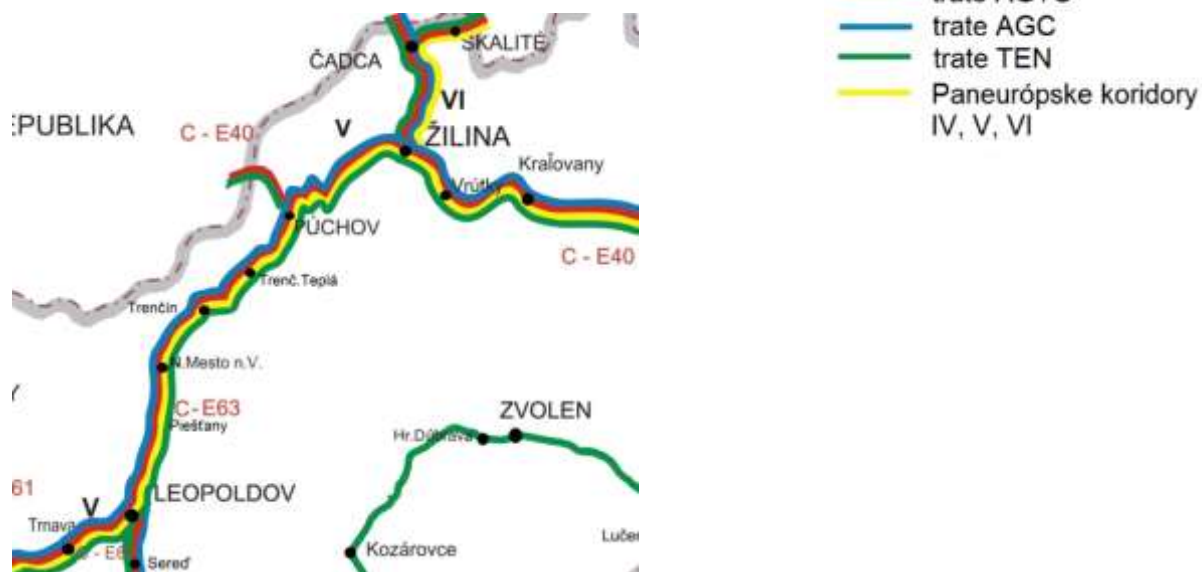
Poloha Trenčianskeho kraja je významná aj pre železničnú dopravu. Trenčiansky kraj má priame spojenie na Bratislavu, Žilinu a Košice. Náš kraj spája so susednou Českou republikou tri železničné prechody a to: Vrbovce - Veľká nad Veličkou, Horné Srnie - Vlársky průsmyk - Bylnice a Strelenka - Horni Lideč. Nachádza sa tu regionálna úzkorozchodná trať medzi železničným uzlom Trenčianska Teplá a známymi kúpeľmi Trenčianske Teplice.

Na pravidelnej verejnej preprave osôb na území kraja sa podieľajú verejná autobusová doprava a železničná osobná doprava. Pravidelná autobusová doprava vykonávaná dopravcami SAD Trenčín, a.s. a SAD Prievidza, a.s. zabezpečuje plošnú obsluhu územia. Železničná doprava je vykonávaná Železničnou spoločnosťou Slovensko, a.s.

Obrázek 5 Železniční tratě SR (zdroj: Ministerstvo dopravy SR)

Železničné koridory

Obrázek 6 Železniční koridory SR obcí (zdroj: Ministerstvo dopravy SR)

Létiska – Trenčianský kraj

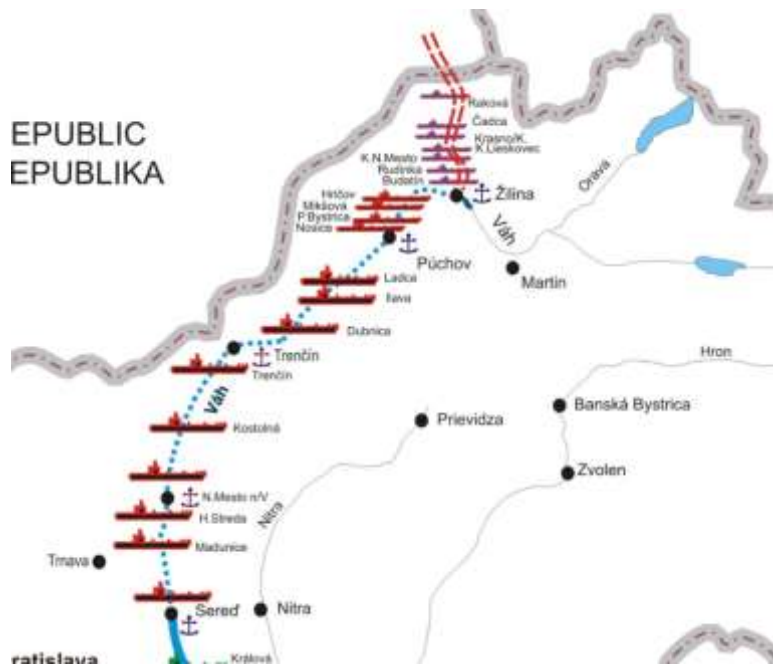

Obrázek 7 Letiště SR obcí (zdroj: Ministerstvo dopravy SR)

Vnútrozemské vodné toky

LEGENDA:

- ==== Kanál Žilina-Bohumín - výhľad
- ▬▬▬▬ Plavebná komora - súčasnosť
- ▬▬▬▬ Plavebná komora - výhľad
- ⚓ Prístav
- ⋯⋯⋯ Kanál Sereď-Žilina - výhľad

Obrázek 8 Vodní toky SR obcí (zdroj: Ministerstvo dopravy SR)

4 KULTURA

Základní strategické dokumenty ČR - kultura

Tabulka 35 Zastřešující strategické dokumenty pro oblast kultury (zdroj: Databáze Strategií)

Gestor	Dokument	Od	Do
MMR	Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	2014	2023
MŽP	Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020	2016	2020
MŽP	Strategický rámec Česká republika 2030	2017	2030

Tabulka 36 Základní strategické dokumenty pro oblast kultury (zdroj: Databáze Strategií)

Gestor	Dokument	Od	Do
MK	Integrovaná strategie podpory kultury v ČR do roku 2020	2015	2020
MK	Koncepce památkové péče v ČR 2017-2020	2017	2020
MK	Koncepce podpory umění v ČR 2015-2020	2015	2020
MK	Koncepce rozvoje knihoven v ČR 2016-2020	2017	2020
MK	Koncepce rozvoje muzejnictví v ČR 2015–2020	2015	2020
MK	Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR 2016-2020	2016	2020
MK	Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity 2016-2022	2016	2020
MK	Státní kulturní politika ČR 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)	2015	2020
MK	Strategie digitalizace kulturního obsahu ČR 2013-2020	2013	2020
MK	Strategie ICT Ministerstva kultury ČR 2015-2020	2015	2020
MMR	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014-2020	2014	2020
MMR	Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)	2015	2020
MŠMT	Koncepce podpory mládeže ČR 2014-2020	2014	2020
MZe	Strategie resortu ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030	2016	2030
MŽP	Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020 s výhledem do roku 2030 [akt. 2016]	2016	2020
MŽP	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)	2015	2020
ÚV	Akční plán pro rozvoj digitálního trhu (2015)	2015	2018
ÚV	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením 2015-2020 [akt. 2018]	2015	2020
ÚV	Strategie romské integrace v ČR do roku 2020	2015	2020

Nejvýznamnější památky, kultura a tradice, přírodní zajímavosti

Následující informace podávají základní charakteristiky vybraných historických památek, kulturních tradic a zajímavostí jednotlivých území. Při zpracovávání se vycházelo z portálu vychodni-morava.cz.

Velké Karlovice

Ve Velkých Karlovicích se dochovalo mnoho staveb původní roubené architektury. K nejvýznamnějším patří roubený kostel Panny Marie Sněžné. Dále kupecký dům, Karlovské muzeum. V roce 1995 byla lokalita Podťaté prohlášena vesnickou památkovou zónou.

Velké Karlovice jsou označovány za obec umělců, lidových umělců a řemeslníků. Do kulturního života obce přispívá pěvecký ženský sbor navazující na tradici lidového pěveckého umění.

Mezi největší kulturní akce ve Velkých Karlovicích patří kromě výstav v Karlovském muzeu také Kosení luk na Soláni v červnu, Setkání řezbářů v srpnu a nově také vánoční jarmark s výstavou. Stálá expozice Karlovského muzea je věnována historii obce, salašnictví, lidové řemeslné výrobě.

Velké Karlovice se nacházejí v Chráněné krajinné oblasti Beskydy, přitažlivé svými přírodními krásami. Na konci údolí Malá Hanzlůvka pod severním svahem Lemešné se rozprostírá horský prales Razula, národní přírodní památka. Pod Trojačkou pramení Vsetínská Bečva.

Karolinka

Mezi největší kulturní pamětihodnosti Karolinky patří tzv. Raťkovský shluk starých valašských dřevěnic z konce 18. a počátku 19. století. Za shlédnutí stojí také kostel Panny Marie Karmelské, který byl vysvěcen v roce 1997 a kde je umístěna největší dřevěná socha Madony v České republice.

Pro kulturní vyžití je ve městě v provozu soukromé kulturní zařízení Valašské národní divadlo, kde vedle divadelních a hudebních představení probíhají i plesy, výstavy a různé kulturní akce. Základní umělecká škola několikrát ročně pořádá koncerty žáků školy, Konzervatoře Kroměříž a koncerty umělců z celé republiky. Zároveň zajišťuje i tradiční „Živý Betlém“, „Masopust“, „Pohádkový les“, „Mikulášskou nadílku“ a výstavy výtvarných prací. Návštěvníci města mohou navštívit galerii a atelier akademického malíře. Aktivní je i místní ochotnický divadelní soubor Jana Honsy a dechový orchestr. Velkou církevní událostí je každoroční Pout' ke svátku Panny Marie Karmelské, která se koná pravidelně v polovině července.

Karolinka je situována v údolí podél Vsetínské Bečvy ve východní části okresu Vsetín. Obec je obklopena ze severu pohořím Vsetínské vrchy a z jihu Javorníky. Území obce protínají údolí Kladnačky, Stanovnice, Pluskoveček, Bzové, Raťkov a Kobylské. Dominantou je vodní nádrž Stanovnice, která byla vystavena v letech 1977 až 1986. Padesátihektarová nádrž pojme 7,5 milionů metrů krychlových vody.

Nový Hrozenkov

Nový Hrozenkov je národopisně bohatá obec s řadou památek dřevěné lidové architektury. Patří k nim zejména roubená chalupa č. p. 451 z roku 1835 (dnes je v ní umístěn Památník Antonína Strnadla) a roubená chalupa č. p. 452 z roku 1830 ve středu obce a roubená chalupa č. p. 12 z roku 1850 v údolí Vranče. Nejstarší zděnou budovou v obci je římskokatolický kostel sv. Jana Křtitele z roku 1789.

V obci je dosud živá tradice valašského kroje, zejména místního svátečního orsáckého kroje. Bohatý celoroční program doplňují předváděcími akcemi zruční místní lidé. V roce 1977 byl otevřen Památník Antonína Strnadla jako trvalá upomínka velkého ctitele a znalce duše lidu a kraje podél Vsetínské Bečvy.

Nový Hrozenkov je zasazen do překrásné scenérie okolních hor a drsné valašské přírody. Vsetínské Vrchy, Beskydy a Javorníky jsou zajímavé zachovalými pastvinami, statnými stromy ve zdravých lesích, rozsáhlými rašeliništi a pestrou faunou a florou. Na konci údolí Hrubá Brodská, jižně pod vrcholem Beskyd leží přírodní památka Brodská.

Halenkov

Kříž u kostela Povýšení sv. kříže je z roku 1778. V údolí Bratřejůvka jsou zajímavé včelí úly zdobené řezbami.

Obec již tradičně pořádá začátkem června Halenkovské slavnosti, řemeslná a kulturní přehlídka spojená s výstavou výtvarných děl zdejších obyvatel.

V minulosti pokrývaly velkou část území obce pralesovité jedlobukové porosty. Původní prales pokrýval velkou část území ještě v 17. století. Z nich se dochoval jen malý zbytek, prales Kuntaný v údolí Ráztočný v Dinotici. Některé horské louky a pastviny byly zařazeny mezi lokality se statutem chráněných území a přírodovědecky zajímavých stanovišť.

Huslenky

Dominantou obce je evangelický kostel z období 1873– 1892, náhrada dřevěného tolerančního kostela. Zámeček v lokalitě Kychová byl v roce 1945 adaptován na dětskou ozdravovnu. Na Bařinách u vlakové zastávky stojí pomník osvoboditelům a nacistické perzekuce. V roce 1995 byla lokalita Kychová vyhlášena vesnickou památkovou zónou. Známý je Čemanův dvorec – soubor valašských dřevěnic s kamenným podstavcem.

O kulturní a společenské vyžití ve dvoutisícové obci se starají místní spolky, zejména dobrovolní hasiči, a základní s mateřskou školou. V areálu Rybníček se pořádají letní kulturní a sportovní akce.

V údolí Uherská, nedaleko usedlosti u Kretů, roste památná lípa. Díky svému místu v historii obce je lípa součástí obecního znaku. Vrch Hrachovec je známý přírodní rezervací Galovské lúky se vzácnou vstavačovitou květenou.

Hovězí

Roku 1734 byl postaven místo starého dřevěného kostela nový zděný s dřevěnou věží, v němž se podařilo uchránit starý vsetínský zvon z konce 15. Století. Na návsi stojí socha sv. Jana

Nepomuckého. V letech 1696–1718 majitel vsetínského panství Karel Podstatný z Prusinovic postavil zámek, který původně sloužil jako šlechtické sídlo a několikrát změnil podobu i majitele.

Z tradičních akcí se dochoval maškarní průvod s medvědem, který uzavírá hasičský ples se slavnostním obřadem pochovávání basy. Do celoročního programu patří také plesy obecní, myslivecký a valašský, s účastí krojovaných z celé Moravy. V obci se koná přehlídka dechových hudeb a krajská přehlídka divadelních souborů. K určitému období roku se váže občůzka na Tři Krále, masopustní občůzka a pochovávání basy, vítání jara a otvírání studánky, stavění máje, svatojánské ohně, tradiční Hověžská pouť, dožínky, Mikulášská občůzka nebo koledy u jesliček s živým betlémem.

Obec Hověží se nachází v CHKO Beskydy. Nejvyšší místo na Hověží je ve výšce 759 m a nazývá se Filka. Obec je rozložena po obou březích řeky Bečvy, v údolích Hořanského a Hovízkého potoka. Asi 3 km jižně od obce Hověží se nachází přírodní památka Stříbrník. Chráněné jsou i orchidejové louky v Potokách, menší lokality s mokřady a květnatými loukami v Hovízkách, na Sušce a v Hořansku.

Francova Lhota

Historickou dominantu obce tvoří kostel sv. Štěpána s farou a hřbitovem. K zajímavostem patří moderní zvonice ve středu obce se zvonkohrou od Laeticie Ditrichové. Nedaleko Pulčína je archeologická lokalita se sídlištěm lidu popelnicových polí s nálezy z doby bronzové, kultury lužické, laténské a slovanské.

Pravidelně se v obou částech obce konají poutě, fašankové průvody, tradici má chození za Mikuláše. V lednu a únoru se konají plesy a zábavy.

Obec leží v CHKO Beskydy. V horní části obce stojí památný chráněný strom Kobzova lípa, stará 300-400 let. Asi 1 km severně od obce Pulčín byla v roce 1989 vyhlášena národní přírodní rezervace Pulčín-Hradisko, kterou tvoří nápadné Pulčínské skály a vrchol Hradisko. Pulčínské skály jsou největší skalní město v pískovcích moravské části Karpat, které je tvořeno drobnými i rozsáhlými skalními stěnami, kamenným mořem, sutěmi a pseudokrasovými jevy.

Ústí

Pamětihodností je chráněná kamenná socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1775, kterou nechal pořídit majitel vsetínského panství Jan Křtitel Illesházy. Ve středu obce se nachází několik zachovaných roubených stavení. Svou historickou cenu má i zvon z roku 1816 umístěný ve zvonici na hřbitově.

Výjimečnou tradicí je hodové „vodění barana“ v třetím týdnu měsíce září.

Horní Bečva

Nejstarší památkou obce Horní Bečva je kostel sv. Jana a Pavla (1792). Památník na Kladnaté je postaven na místě bývalé usedlosti Tkáčových.

Neodmyslitelnou součástí Valašska je folklor, uchovaný četnými tanečními i pěveckými soubory. Prezentovaný je v pestré celoroční programové nabídce Valašského muzea v přírodě i při tradičních oslavách na mnoha jiných místech regionu. V místních galeriích vystavují svá díla přední současní malíři, sochaři a fotografové. V působivém prostředí chrámů a koncertních sálů jsou pořádány koncerty klasické, vážné i populární hudby.

Severně od obce leží přírodní památka Pod Juráškou. Severovýchodně od obce se nachází přírodní památka Kudlačena o výměře asi 6 ha. Jedná se o mokřads výskytem vzácných obojživelníků a rostlinných společenstev. Východně od obce leží přírodní památka Kladnatá - Grapy o výměře asi 62 ha. Tato přírodní památka je významná výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin.

Prostřední Bečva

Hlavní část sídla leží v údolí Rožnovské Bečvy, další v bočních údolích Kněhyně a Bacov. Nejvyšším bodem katastru je Čertův mlýn s 1 206 metry nad mořem, který tvoří severní hranici katastru společně s Pustevnami. Velmi zajímavý je však potok Kněhyňka, který svým velkým spádem a značnou vodnatostí představuje ukázkou typické šterkonosné podhorské bystřiny a

nemá v těchto parametrech v okrese obdoby. Zvláště hodnotné lokality se vyskytují v údolí Kněhyně a Báčov, na Ježovci nebo na Adámkách. Na území katastru se nachází národní přírodní rezervace Čertův mlýn-Kněhyně, která zčásti leží i na sousedním okrese Frýdek-Místek. Celý katastr obce leží v CHKO Beskydy. Ke geomorfologickým zajímavostem patří pseudo-krasové jevy na Pustevnách (jeskyně Cyrilka) na Čertově mlýně.

Hutisko

Nejstarší kulturní památkou obce je kostel sv. Josefa, jež je vyzdoben freskami akademického malíře Františka Podešvy žijícího na Soláni. Po požáru v roce 1748 byl postaven za přispění místních obyvatel nový zděný kostel. Původní dřevěná věž byla ponechána a teprve roku 1840 byla nahrazena zděnou věží. Další zajímavostí je kamenný památník věnovaný Charlottě Garrigue Masarykové, který je jediný svého druhu v České republice. Zajímavá je smuteční obřadní síť, která je postavena ve tvaru valašského klobouku.

V obci působí dětský folklorní soubor Soláněk. Vystupuje na kulturních akcích v obci a zúčastňuje se také folklorních přehlídek a soutěží.

Obec leží v CHKO Beskydy. Na vrchu Poskla, severně od obce, se nachází přírodní památka Poskla. K přírodním zajímavostem obce patří památné chráněné lípy.

Valašská Bystřice

Hroby portášských velitelů před kostelem z konce 18. století mají podobu kamenných náhrobků a jsou chráněny jako kulturní památky. Barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie Pomník padlých valašskobystřických občanů ve světových. V obci se dochovaly původní sroubené chaloupky rozseté po svazích a hřebenech bystřických kopců.

V obci se konají tradiční kácení máje, dožínky, bály, vánoční koledování a dodržují se další zvyky. O jejich uchování pro další generace se stará zejména valašský soubor s cimbálovou muzikou, ale i dechová hudba a další spolky. Velmi aktivní je i ochotnický divadelní soubor. V budově staré školy u kostela je umístěn Památník malířky Marie Bognerové s kolekcí obrazů a předmětů

Více jak dvě třetiny území obce pokrývají lesy. Střídají se s množstvím samot, luk a pastvin často s porosty jalovců v členité hornaté krajině. Celá obec patří do Chráněné krajinné oblasti Beskydy, vyskytuje se tu řada chráněných živočichů a rostlin.

Korytná

Ke Korytné patří neodmyslitelně kostel svatého Václava, který svou dnešní podobu dostal začátkem 18. století. Doba vzniku není písemně doložena, ale podle slohu pochází zřejmě ze 14. století.

Korytná má vedle svého nářečí a bohatě zdobeného kroje i svoje lidové zvyky a tradice. Několik večerů před svatým Mikulášem chodívají čerti s Mikulášem a andělem, o Štědrém večeru se chodí na půlnoční mši. O svatém Janu 27. prosince chodívají chlapani oblečení jako řezníci. O fašankovém pondělí chodívají mládenci v krojích za doprovodu místní dechové hudby od domu k domu a zpívají. O Smrtné neděli chodí děvčata s "létečkem".

V katastru obce se nachází minerální voda. Její pramen je ve výši asi 500 m n. m. Obsahuje hojnost síry, sůl a ochru, tj. jílovitou léčivou hlínu. Jihozápadním směrem od Korytné leží území bývalých pastvin Březí. Nad soutokem tří pramenných přítoků Korytnice leží Barvínkový žleb. Chráněné území dva kilometry jihovýchodně od Korytné se nazývá Nové louky.

Záhorovice

Z památek obce Záhorovice se dochovala boží muka umístěná na soukromém pozemku. Cenná je elektronicky ozvučená zvonice se současnou podobou po úpravách v roce 1974, po nutné demolici kapličky na horním konci. Historické kříže se nacházejí pod Pavlackým kopcem, u zvonice ve středu obce, u Kramárového, v polích na Křibě a na dolním konci u Grajového.

V obci s tisícovkou obyvatel si v únoru připomínají tradici fašanku a v srpnu na svátek sv. Bartoloměje se pořádají hodové slavnosti.

Na kopci Valy nad obcí se nacházejí cenné druhy vyvřelých hornin, především andezit. Kromě toho se zde našly i vzácné krystaly ametystu, amfibolu, augitu, barytu, grafitu, křemene,

křišťálu, olivínu, opálu, pyritu a mnoha dalších, které jsou nyní uloženy ve sbírkách Moravského muzea v Brně.

Štítná nad Vláří-Popov

Z místních památek je významný farní kostel svatého Josefa-dělníka z roku 1787 a socha svatého Jana Nepomuckého z 30. let 18. století. Zajímavou stavbou je kaple sv. Petra a Pavla v Popově.

U hasičské zbrojnice se každoročně scházejí obyvatelé vesnice při začátku fašankové oslavy. Tradiční Popovské slavnosti se odehrávají za účasti stovek návštěvníků. Příhraniční setkání valašských a slovenských občanů ve dvoutisícové obci, v době svátku Petra a Pavla, je spojeno s kulturním vystoupením, i s mezinárodní účastí.

Obec leží na území CHKO Bílé Karpaty.

Šanov

Z místních památek je zajímavý kamenný kříž z přelomu poloviny 19. století a roubená stodola u domu č. p. 25, hodnotný objekt lidového stavitelství.

Pět set čtyřicet stálých obyvatel dodržuje fašanky, stavění máje nebo prosincové rozsvěcování vánočního stromu. V roce 2004 vzniklo v obci Muzeum letecké bitvy, připomínající historickou událost ze dne 28. srpna 1944 - letecká bitva nad Bílými Karpaty, která se obce bezprostředně dotkla.

Okolí obce je lesnaté s plochami luk, pastvin a zahrad, které lemují zastavěnou část obce a tvoří přechodný prvek mezi obytnou zástavbou a masívy lesů.

Hostětín

V roce 1913 byla postavena kaple Nanebevzetí Panny Marie.

Největší kulturní akcí v roce bývá hodová slavnost v srpnu, která je hojně navštěvována rodáky i ostatními občany z okolních obcí. Ze zajímavých kulturních akcí je to například fašankový

průvod obcí, jablečná slavnost v měsíci září s bohatým programem, vánoční zpívání na návsi spojené se zahájením výstavy obrazů místních umělců.

V obci se podařilo zrealizovat několik ekologických projektů na ochranu přírody, jako například kořenovou čistírnu odpadních vod a obecní výtopnu na spalování dřevního odpadu. Šetrným způsobem hospodaření a využíváním přírodních zdrojů byla hodnota kulturní krajiny uznána vyhlášením CHKO Bílé Karpaty biosférickou rezervací UNESCO. Při východním okraji obce se nachází chráněné území Žleb.

Pitín

Farní kostel sv. Stanislava byl postaven v roce 1851 na místě staré původní kaple téhož patrona. Pod kostelem je mariánská socha z roku 1774. Historicky cenný je starý mlýn a rodný dům olomouckého arcibiskupa dr. Josefa Karla Matochy. Z dalších drobnějších památek stojí za pozornost dřevěný a kamenný kříž a boží muka.

Květnovou událostí vesnice s devíti sty obyvateli jsou stanislavské hody. K dodržovaným tradicím se řadí únorová obchůzka s pochováváním basy a karnevalem, v předvelikonočním období je to „tragačování“, v dubnu stavění a v květnu kácení máje.

Obec Pitín se vine při horním toku Olšavy a po obou stranách silnice z Bojkovic, která prudce stoupá k Hrádku do povodí Vláry. Znamá studánka se sirnatou vodou byla v roce 1954 zasypána při posunu drážní trati Strašná.

Žitková

Žitková je charakteristická stále připomínanými lidovými písněmi a zvláštním fenoménem pro Žitkovou je lidové léčitelství.

Dochovala se zde řada krásných příkladů lidové architektury Moravských Kopaníc. Nová kaple Panny Marie Kopanické.

Na katastru obce se nachází několik zajímavých přírodních území. Jsou to především přírodní rezervace Hutě a Pod Žitkovským vrchem, ale zajímavé jsou i Bedové či Koprvasy, nechráněné pastviny s výskytem cenných druhů rostlin.

Starý Hrozenkov

Dominantou obce je farní kostel Narození Panny Marie z 2. poloviny 18. století, který byl v 19. století obnovený. Z dalších památek je cenná kaplička Panny Marie stojící u rybníka, socha sv. Jana Nepomuckého a památka lidové architektury - dům č. p. 76.

V obci jsou dodnes živé lidové tradice. Každý rok v polovině června probíhá v obci festival dechových hudeb a v polovině července se v místním amfiteátru konají tradiční Kopaničářské slavnosti za účasti folklorních souborů. Začátek září je obdobím hodů, dožínek a krojovaného průvodu vesnicí, při kterém jsou představeny hospodářské stroje a nářadí, které používali při své lopotné práci předkové v minulých stoletích. Hrozenkovské hody bývají také spojeny s prezentací tradičních kopaničářských výrobků a také produktů místních ekologických zemědělců, kteří mají v této oblasti významné zastoupení.

Území Hrozenkova, který je centrem Moravských Kopanic, spadá do CHKO a biosférické rezervace Bílé Karpaty. Zajímavou přírodní lokalitou je Hrozenkovský lom.

Zděchov

Dominantou obce je kostel a škola, postavené za Marie Terezie v roce 1778. Ve středu obce stojí na kopečku římskokatolický kostel Proměnění Páně. V blízkosti kostela stojí mariánská kaplička. Ve středu obce je umístěn pomník padlých vojáků z I. a II. světové války. Na území obce, na každé světové straně, stojí čtyři kamenné kříže. V osadě Hajdovy paseky se dochovaly historické dřevěné domky. V roce 2004 byly prohlášeny vesnickou památkovou zónou.

Hlavní událostí roku je místní pouť, která se slaví na svátek místního kostela první srpnovou nedělí. Mnoho let místní hasiči pořádají masopustní průvod maškar po vesnici s voděním medvěda. Velkou tradici mají sportovní akce.

Celý katastr obce leží na území CHKO Beskydy. Je rozdělen do tří chráněných zón.

Janová

Zvonice z roku 1891 stojí po levé straně silnice hned za školou. Kaple na hřbitově (1890) se dočkala vyřezávané vstupní části až roku 2002. Památník 27 janovských mužů, kteří padli na bojištích 1. světové války.

Zkraje roku se v Janové koná sportovní ples a Tříkrálové koledování, po maškarním karnevalu nastupují Velikonoce

S tmavými pruhy jehličnatých lesů se střídá světlá zeleň listnatých stromů, mezi nimi prozářené mýtiny a květnaté hřebenové louky s dalekými výhledy do kraje. Roztroušené dřevěné pasekářské usedlosti dnes většinou slouží jako rekreační chalupy. Značná část katastru obce leží v Chráněné krajinné oblasti Beskydy.

Valašská Senice

V obci zachovávají fašanky, stavění máje, cyrilometodějskou pouť a hody.

Z historických pamětihodností jsou v obci tři kamenné kříže (1874, 1875, 1914). V trati Žárný se nachází cholerový hřbitov z let 1832–1833.

Obcí protéká říčka Senice. Katastr obce má výměru 1 600 hektarů, asi třetinu rozlohy pokrývají lesy. Obec leží v CHKO Beskydy.

Lopeník

V obci se dochovala vzácná ukázka kopaničářské usedlosti. Přízemní zděné stavení z vepřovic s patrovou komorou a s krytou kůlnou na vozy je jedním z posledních objektů tohoto typu. Z dalších památek stojí za pozornost zvonice, litinové kříže a památník obětem II. světové války.

V okolí obce se nachází několik zajímavých přírodních lokalit, jako je přírodní památka Grůň s výskytem řady druhů orchidejí, přírodní památka U zvonice nebo zachovalá pastvina s

výskytem prstnatce bezového Hrubý Mechnáč. Nejznámějším pojmem celé oblasti je Lopenické sedlo, dominanta krajiny, kde se setkává sedm cest.

Suchá Loz

V obci jsou tři kaple: svatého Petra a Pavla z konce 18. století, sv. Cyrila a Metoděje z 60. let 19. stol. a sv. Rocha z r. 1886, a také památník J. J. Bukotkina.

V obci s jedenácti sty obyvateli dodržují zářijovou tradici sucholožských hodů s právem žen a bojem „o botu“ a listopadové kateřinské zábavy.

Přírodní rezervace Horní louky (6 ha) leží na severním svahu Studeného vrchu asi 2,5 km jihovýchodně od obce. K přírodním zajímavostem obce patří také pramen lithiové kyselky zvané Loza (lidově Slatina).

Bystřice pod Lopeníkem

Kapličky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Anny se nachází na nejvyšším místě lesa zvaného Kopce. Postaveny byly v polovině 18. století Janem Dielcem, občanem bystrickým. Jeskyně u cesty se nedochovala, protože musela ustoupit těžbě kamene. Z drobné architektury stojí za pozornost boží muka, kříže, zvonice a památník padlých.

U kapličky Panny Marie se 15. srpna slouží bohoslužba. Tradiční folklor s počátky už v 17. století přenáší do současnosti bystričtí Bobkovníci.

V okolí obce vyvěrá 36 studánek. Na vodní nádrži Ordějov se plánuje budování rozsáhlého mokřadního systému.

Komňa

Z lidových zvyků se udržují oslavy Nového roku, Tří králů a sv. Josefa, tradice velikoční repání a vyklepávání, jarní stavění máje a hody. Nejpopulárnější událostí je fašank s šavlovým tancem, který předvádějí legrůti (18-ti letí chlápci). Jedná se o nejnavštěvovanější akci v obci.

Kostel sv. Jakuba Většího je jednolodní stavba s pravoúhlým závěrem a obdélnou sakristií na severní straně kněžiště. Stavba pochází z první čtvrtiny 19. století. V roce 1992 při 400. výročí narození J. A. Komenského byl otevřen památník J. A. Komenského v památkově chráněné sýpce z roku 1774. V sýpce je umístěna stálá expozice historie obce a Učitele národů. Současně byl znovuzaložen Spolek pro uctění památky J. A. Komenského, který památník spravuje. Zuvačov byl gotický hrad, již roku 1517 jmenovaný jako pustý. Zbytky zřícenin hradu se nachází asi 1,5 km východně od obce na samostatně stojícím kopci. Dne 28. 10. 1998 byl v obci odhalen pomník obětem světových válek.

Komňa se rozprostírá v CHKO Bílé Karpaty. Přírodní památka Lom Rasová je bývalý pískovcový lom s jezírkem asi 2,5 km jihovýchodně od Komně. Původním motivem ochrany byl bohatý výskyt obojživelníků, který však byl potlačen výsadbou ryb v jezírku.

Vápenice

Vesnice je vyhlášená výrobou dřevěných holubiček.

Dvě stovky místních obyvatel si jaro připomínají tradičním dubnovým stavěním máje, v září se koná mše u zvoničky a ve stejném měsíci kopaničářská vesnice slaví hody.

Okolí obce se může pochlubit dvěma přírodními památkami - Mravenčí loukou a V krátkých. Jedná se o krajinářsky hodnotný a druhově pestrý komplex původních pastvin, zarostlých mezi a rozptýlených skupin keřů a stromů, s výskytem ohrožených druhů rostlin.

Jestřábí

Na návsi stojí kulturní památka, kaple zasvěcená od roku 1927 Panně Marii Svatohostýnské. Kamenný kříž vedle kaple má letopočet 1906.

O společenské události se v Jestřabí starají různé spolky, jako je Český červený kříž, hasiči, myslivci, včelaři a rybáři. Dobrovolné organizace udržují stálé tradiční zvyky od fašankového průvodu s pochováváním basy přes Mikulášské občůzky až po plesy a karnevaly.

Ze tří světových stran obec obklopují smíšené lesy a kopce - na východě je to vrch Brálové, jižním směrem se nachází masiv se dvěma vrcholy Na nivách a Doubrava Na západní straně se tyčí vrchol kopce Rovně. Severní strana je otevřená a kolem obce protéká řeka Vlára. Flóra zdejších bělokarpatských luk je velmi bohatá – čítá stovky druhů rostlin. Přibližně dva kilometry severozápadně od vesnice je chráněné území „Pod vrchy“ s bohatou populací sněžanky podsněžníku a dalších jarních rostlin.

Strategické materiály Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Tabulka 37 Strategické materiály Ministerstva kultúry SR (zdroj: Ministerstvo kultúry SR)

Akčný plán k stratégií rozvoja kultúry 2018-2020
Stratégia rozvoja kultúry na roky 2014 - 2020
Akčný plán k stratégii na roky 2015 - 2017
Stratégia ochrany pamiatkového fondu na roky 2017 - 2022
Koncepcia zamerania a podpory výskumu v rezorte kultúry na roky 2016 až 2020
Kreatívny priemysel
Koncepcia starostlivosti o miestnu a regionálnu kultúry, Koncepcia starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru, Stratégia rozvoja miestnej a regionálnej kultúry, Stratégia rozvoja osvetovej činnosti
Koncepcia ochrany pamiatkového fondu a kultúrneho dedičstva v krízových situáciách
Stratégia rozvoja múzeí a galérií v Slovenskej republike
Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva
Koncepcia zamerania a podpory výskumu a vývoja v rezorte MK SR
Koncepcia mediálnej výchovy v Slovenskej republike v kontexte celoživotného vzdelávania
Projekt systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky
Aktualizácia Projektu systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky
Odvetvová koncepcia odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností v rezorte kultúry
Koncepcia rozvoja kultúrnych a čitateľských kompetencií detí prostredníctvom kultúrnej výchovy s cieľom zriadenia Centra literatúry pre deti a mládež a podpory čítania

Nejvýznamnější památky, kultura a tradice, přírodní zajímavosti

Následující informace podávají základní charakteristiky vybraných historických památek, kulturních tradic a zajímavostí jednotlivých území. Při zpracovávání se vycházelo z jednotlivých programů rozvoje a oficiálních webových stránek obcí.

Lazy pod Makytov

V obci sa koná viacero pravidelných akcií, ktoré majú korene v ľudových tradíciách, napr. fašiangový sprievod a stávanie mája, ale nemožno zabudnúť ani na: Výstavky ľudových remesiel k veľkej noci. - Obecný bál - Stretnutie ľudí dobrej vôle na Kohútke - Gulášmajster - Mikuláš pre deti a zabíjačka pre dospelých. Okrem toho obec nezabúda ani na starších obyvateľov a tak každoročne organizuje stretnutie dôchodcov. Pre športovcov je pripravovaný stolnotenisový a šachový turnaj, ako i hasičská súťaž. Významnou každoročnou akciou sú i oslavy SNP spojené s kladením vencov pri pamätníku v Mladoňove.

Obec Lazy pod Makytou je svojou horskou povahou a krásnym prírodným prostredím vyhľadávaným rekreačným centrom. V zimnom období ponúka možnosť lyžovania hneď v dvoch lyžiarskych strediskách a to SKI Čertov a SKI Kohútka - v lete možnosť turistiky po krásach Javorníkov sa vyvinula i rozsiahla sieť služieb. Vzniklo tu mnoho hotelov a chát, ktoré ponúkajú služby na vysokej úrovni.

Horná Mariková

V obci sa každoročne koná množstvo spoločenských a kultúrnych podujatí pre obyvateľov obce. Sú to aktivity miestneho vidieckeho charakteru, ktoré sú spojené s históriou a zvyklosťami obce. V rámci kultúrnych podujatí obec každoročne organizuje stávanie mája, deň detí, deň matiek, karneval pre deti aj dospelých, Mikuláš, posedenie s prestárlymi obyvateľmi a pod. Najznámejším kultúrnym podujatím obce sú každoročné Marikovské folklórne slávnosti,

Stretnutie heligónkárov v Hornej Marikovej, Obecný ples a ďalšie. Medzi spoločenské podujatia športového charakteru patrí najmä každoročný stolnotenisový turnaj.

Medzi hlavných ťahúňov v rozvoji cestovného ruchu patrí poskytovaním služieb lyžiarske stredisko SKI Ráztoka.

Obec ponúka možnosť aktívnej letnej a zimnej turistiky s vyznačenými turistickými trasami z obce a napojením na značené turistické trasy po hrebeňoch okolitých kopcov napr: (Kaštieľ Orlové 20km, Považský hrad 23km, Manínska tiesňava 25km, turistické trasy smer Čertov), alebo vybudované cyklotrasy po hrebeni Javorníkov, s ich novým rozšírením v katastri obce.

Lúky

Folklórna skupina Javorník reprezentuje obec a región nielen doma, ale aj v zahraničí, kde vystupovala napr. v Belgicku a ČR v jej rámci pôsobia i inštrumentalisti.

MS SČK Lúky ktorý v obci pracuje od r. 1938 a má v súčasnosti 130 členov. Zabezpečuje zdravotnú službu pri športových a iných podujatiach v obci a v prípade potreby poskytuje občanom prvú pomoc, šíri zdravotnícku osvetu prostredníctvom nástenných novín, prednáškami, rozhlasovými reláciami a kolovaním časopisu Zdravie organizuje darcovstvo krvi.

Ochotnícky divadelný súbor Lúky má vo svojom repertoári divadelné hry od slovenských autorov. Zaujímavou je aj scénka pod názvom Príchod Konštantína a Metoda na Rastislavov dvor. Každý rok sa v obci usporadúva fašiangový sprievod masiek, ktorý usporadúva miestny spolok SČK.

Záriečie

V roku 1995 vznikla v obci folklórna skupina Záriečanka - Je nositeľkou ľudových tradícií a šíri dobré meno obce nielen na Slovensku, ale i v zahraničí: Východná, Myjava, Heľpa, Púchovský jarmok, Horní Lideč, Lidečko, Valašské Klobouky. Záriečský cirkevný zbor vznikol po vydaní tolerančného patentu (1781).

Hranice štátov sú známe svojim rozvinutým cestovným ruchom, počas zimného obdobia je tu viacero lyžiarskych stredísk, v letnom období ponúkajú pohoria Javorníkov široké možnosti pre turistov.

Mestečko

Z kultúrnych podujatí pravidelne organizuje folklórne podujatia pri príležitosti Dňa obce, Deň detí, Deň žien, posedenia s dôchodcami, uvítanie detí do života a životné jubileá občanov. V rámci športového vyžitia občanov usporadúva stolnotenisové turnaje, volejbalové zápasy, športové súťaže pre deti, turistické akcie a pod.

Dolná Mariková

Pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúva začiatkom roka tradičný Marikovský ples, dedinská zabíjačka, pochovávanie basy, stávanie mája, oslava dňa matiek, dňa detí ale i dňa otcov a to varením domácej kapustnice. Veľké slávnosti prebiehajú i počas tradičným Marikovských hodov. Obec sa pravidelne podieľa na organizovaní Maratónu Marikovskou dolinou. V rámci cezhraničnej spolupráce Obec spoluorganizuje s partnerskou obcou Nový Hrozenkov kultúrno-spoločenskú akciu „Stretnutie ľudí dobrej vôle na hrebeni Javorníkov“. Medzi zaujímavé a vyhľadávané akcie patrí aj varenie vianočného punču a stretnutie detí s Mikulášom pod názvom „Privítajme Mikuláša“

Časť obce patrí do CHKO Kysuce a časť do Strážovských vrchov. Značnú časť rozlohy pokrývajú lúky a lesy s rozmanitou faunou a flórou. Návštevníkom poskytujú možnosť zberu liečivých rastlín, húb a lesných plodov a turistických výletov po vyznačených turistických trasách a cyklotrasách, ktoré spájajú vážsku dolinu s hrebeňom Javorníkov .

Hatné

Medzi najvýznamnejšie kultúrno – spoločenské podujatia patrí Mikuláš, 690. Výročie obce, Fašiangy, Deň matiek, Posedenie seniorov, Deň detí a obecné zábavy – veselice.

Manínska tiesňava V roku 1988 bol na priblíženie prírodných krás a zaujímavostí Národnej prírodnej rezervácie Manínska tiesňava s okolím vybudovaný náučný chodník.

Kostolecká tiesňava Chránené územie Kostolecká tiesňava predstavuje asi 500 m dlhá skalnatá tiesňava, ktorá vznikla epigenetickým zarezaním sa Manínského potoka do vápencového brala Drieňovky

Suľovské skaly, Strážovské vrch, Javorníky, Maríkovská dolina, Mojtín, Považský hrad, Kaštieľ v Jasenici, Kaštieľ v Orlovom atd.

Klieština

Medzi najvýznamnejšie kultúrno – spoločenské podujatia obce Klieština patrí Deň Matiek, Uvítanie detí do života, Každoročné obecné oslavy pri príležitosti sviatku Cyrila a Metoda - 4. júla 2010 a Mikuláš pre deti.

Najvýznamnejším faktorom rozvoja cestovného ruchu je krásne prírodné prostredie, v ktorom sa obec nachádza. Leží v pohorí Javorníkov a je vyhľadávanou turistickou destináciou regionálneho významu. Spoločne s ostatnými obcami Maríkovskej Doliny ponúka široké možnosti horskej turistiky. V blízkej obci Horná Maríková sa nachádza lyžiarsky vleč, ktorý je napriek nevýhodným lyžiarskym podmienkam uplynulých zím v prevádzke po väčšinu sezóny vzhľadom na jeho situovanie vo vysokej nadmorskej výške.

Zaujímavé lokality: Manínska tiesňava, Kostolecká tiesňava, Strážovské vrch, Suľovské skaly, Javorníky, Maríkovská dolina, Považský hrad, Kaštieľ v Orlovom, Kaštieľ v Jasenici atd.

Papradno

V obci pôsobí folklórna skupina Podžiaran, ktorá je základným nositeľom uchovávaní hodnôt a tradícií v obci. V obci funguje i Obecná knižnica, ktorá sa nachádza v kultúrnom dome. V knižnici je dostatočný výber kníh detskej literatúry, beletrie, knižné publikácie pre mládež, náučná a vedecká literatúra. Okrem spomínanej folklórnej skupiny v obci pôsobia aj rôzne

organizácie a združenia, ktoré dopomáhajú k spoločenskému a kultúrnemu vyžitiu v obci. Ide o Klub dôchodcov, Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Červený kríž, Poľovnícke združenie.

Zubák

Ľudové tradície V obci sa nachádza potočná radová zástavba, v chotári obce sú kopanice. Z 19. Storočia sú zrubové trojpriestorové domy, často s výškou a pavlačou, v zadnej časti so sedlovou slamenou strechou. Novšie domy sú murované. V polovici 20. Storočia bola známa výroba detských klarinetových troj- alebo štvordierkových píšťal, tzv. gájd.

Pravidelné udalosti: Fašiangové slávnosti, Stavanie Mája a s tým spojená veselica, Oslavy MDD a MDŽ, Hasičské súťaže, Festival dychovej hudby, Hodové slávnosti, Zubácke folklórne slávnosti spojené s jarmokom, Katarínska zabíjačka, Mikulášske posedenie.

Jasenica

Katolícky Kostol sv. Michala Archanjela je neskorobaroková sakrálna stavba z roku 1781, postavená na mieste starého kostola z 13. st. Bol obnovený po roku 1945.

Kaštieľ vo Veľkej Jasenici dal postaviť Daniel Suňog, trenčiansky slúžny, ako je to uvedené na dobovom latinskom nápise nad vchodom do kaštieľa. Je to najstarší objekt v Jasenici. Bol postavený v renesančnom slohu, dokončený bol v roku 1618. V 18. storočí bol zbarokizovaný

Nová Bošáca

Miestny rímskokatolícky kostol je jedným z filiálnych kostolov patriacich do Bošáckej farnosti. Je zasvätený vierozvestom sv. Cyrilovi a Metodovi. K práci na stavbe kostola na pristúpilo v roku 1969. V nedeľu 17. novembra 1969 posvätil základný kameň budúceho kostola kapitulárny vikár dr. Ján Pásztor. O jeho výzdobu sa zaslúžil nár. umelec Vincent Hložník. Z jeho dielne pochádzajú nad hlavným vchodom umiestnené priestorové sgrafito sv. Cyrila a Metoda

a vo vnútri kostola na čelnej strane umiestnená mozaika Ukrižovaného Krista, po stranách ktorého sú opäť sv. Cyril a Metod. Stavba kostola bola dokončená v auguste 1971 a 14. Septembra 1971 bol kostol slávnostne požehnaný. V kostole sa nachádzali takisto obrazy krížovej cesty vytvorené Vincentom Hložníkom. Neskôr však boli nahradené modernými nástennými maľbami a tieto obrazy boli uschované.

Zemianské Podhradie

Renesančný kaštieľ je najstaršou pamiatkou v obci. Pôvodne opevnený renesančný dvojvežový kaštieľ postavili v 17. storočí, neskôr klasicisticky prestavaný, s príľahlým parkom.

Je to dvojpodlažná budova s dvoma hranolovými vežami na nárožiach. Na priečelí sa nachádza medzi vežami iónske stĺporadie. Dvojkřídlová budova má dva trakty s okružnou chodbou. Bočné fasády sú z čias jednotnej empírovej úpravy. Miestnosti sú prístupné z okružnej chodby. V roku 1744 bola vybudovaná v jednom krídle kaplnka.

Klasicistický kostol v Zemianskom Podhradí je postavený na mieste bývalého močiara. Ako základy stavby poslúžili do močaristej pôdy zabíjané dubové pylóny. Má elipsovité pôdorys a v celej strednej Európe sú takéto kostoly len dva (tu a v Nemecku). Má štvoro dverí, ktoré vedú na každú svetovú stranu a ani jedny nie sú hlavné.

Bošáca

Medzi najzaujímavejšie miesta v obci patrí: Barokový rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie z roku 1733 (postavený v barokovom štýle neskôr prestavaný v klasicistickom štýle). Kostol je súčasťou hradnej cesty, ktorej cieľom je spoznávanie hradov, zámkov, kaštieľov a prírodných zaujímavostí. Múzeum Bošáckej doliny – múzeum skanzenovitého typu, Paragliding, Židovský cintorín, Liehovar – Bošácka pálenica preslávená vďaka Bošáckej slivovici, ktorá predstavuje najvýznamnejší produkt pestovania ovocia v obci a Vrch Lysica.

Moravské Lieskové

Blízke zaujímavé lokality: Beckovský hrad, Čachtický hrad, hrad Tematín, kostol narodenia panny Márie, v Novom Meste nad Váhom, Barokový kostol v Bošáci, Haluzický kostol, múzeum ľudovej kultúry, Rímskokatolícky kostol, Evanjelický kostol atď.

Dolné Srnie

Miestne múzeum v Dolnom Srní pôsobí od júna 1995. Expozícia predstavuje dejiny obce vo svetle historických dokumentov. Popri kópiách historických dokumentov k dejinám obce je tu aj galéria významných osobností, ktorých život je spojený s Dolným Srní. Súčasťou expozície je aj etnografický materiál - sviatočné a pracovné odevy, pracovné náradie a nástroje, keramika. Cenná je aj zbierka dopisníc vydávaných začiatkom storočia Štefanom Svetským, rodákom z Dolného Srnia. Expozíciu dopĺňajú fotografie významného slovenského fotografa Ivana Kozáčka, miestneho rodáka.

Pravidelné udalosti: Miestne hody, Deň matiek, Deň detí, Mikulášske stretnutie detí a Stretnutie dôchodcov

Haluzice

Severozápadne od Nového Mesta nad Váhom sa nachádza Bošácka dolina, ktorá je súčasťou Bielych Karpát. Ako jej tichý strážca na kopci pri jej ústí stojí opevnený románsky kostolík v Haluziciach.

Štvrtok

Kultúrny a spoločenský život v obci možno považovať za uspokojivý, avšak stále s pomerne veľkým potenciálom rozvoja. Najväčší organizátor spoločenského života je obecný úrad s materskou školou. Pravidelne sa organizujú nasledovné podujatia: Noc s Andersenom, Oslavy MDŽ, Stavanie mája, Deň detí/deň hier spojený so súťažou vo varení guláša, Oslava dňa úcty

k starším, Silvestrovský výstup na Hájnicu. Okrem toho obecný úrad organizuje rôzne voľnočasové aktivity pre deti a dospelých.

Ivanovce

Do sledovaného územia zasahuje v značnej miere chránená krajinná oblasť Biele Karpaty. Pre turistov zaujímavými môžu byť i chránené prírodné výtvory, či náleziská. V katastri obce Drietoma – chránený prírodný výtvor Ostrá hôrka /Drietomské bradlo/ – jediné miesto v Západ. Karpatoch, kde v súvislom profile vystupujú vrchný trias kremencami pieskovecami a bridlicami. Pstruhový potok Drietomica je prírodnou pamiatkou – chráni sa zachovaný podhorský tok s hodnotnou faunou dna a avifaunou, hniezdiacou v cenných brehových porastoch. Chránený prírodný výtvor Priepadlisko s močiarnou flórou a faunou patrí k obci Kostolná Záriečie. V katastri obce Chocholná Velčice je chránené nálezisko Petrová. Chráni sa tu zachovalé spoločenstvo kyslých bučín. V katastri obce Adamovské Kochanovce sa nachádza chránený prírodný výtvor Kurínov vrch. – ochrana zachovanej terasy vápenitého penovca s cennou vegetáciou. V katastri obce

Melčice-Lieskové

Územie obce je súčasťou krajinného celku Biele Karpaty a celku Považské podolie, ktoré tu zasahujú z oblasti Slovenskomoravské Karpaty. Ku celku Biele Karpaty patria najvyššie časti pohoria v chotári, najvyšší bod dosahujú Dúžniky 807 m n. m. Ku celku Považské podolie patria podstatné časti územia obce. Výškové rozpätie v chotári sa pohybuje v rozmedzí 196 m n. m. – najnižší bod v nive Váhu a 807 m n. m. – najvyšší bod v chotári Dúžniky

Adamovské Kochanovce

V obci Adamovské Kochanovce sa každoročne koná približne 37 spoločenských, kultúrnych a športových podujatí pre obyvateľov obce. Sú to aktivity miestneho vidieckeho charakteru, ktoré sú spojené s históriou a zvyklosťami obce. V rámci kultúrnych podujatí sa každoročne

organizuje stávanie mája, deň detí, deň matiek, karneval pre deti aj dospelých, Mikuláš a pod. Do organizácie a kultúrneho programu sa zapájajú deti z Domova sociálnych služieb ako aj deti z Detského domova, Materskej školy a žiaci Základnej školy. V rámci športových aktivít sú v obci usporadúvané akcie ako tradičný futbalový dvojgeneračný turnaj („mladí-starí“), turnaj v nohejbale, športový deň detí, či vianočné turnaje.

Chocholná-Velčice

Veľká časť územia Bielych Karpát je zároveň chránenou krajinnou oblasťou (CHKO) . CHKO Biele Karpaty zasahuje aj časť obce Chocholná – Velčice a to extravilán obce tiahnuci sa ku Kykule. (Kykula 746,4 m.n.m.

Drietoma

Medzi najzaujímavejšie miesta v obci patrí: Dom ľudový m Rímskokatolícky Kostol sv. Kataríny a náhrobok, Kaplnka pohrebná, Zvonica.

Trenčianské Bohuslavice

Spoločenský život je veľmi aktívny, na ktorom sa zúčastnia vekové kategórie od detí po seniori. Zoznam spoločenských organizácií: Poľovnícke združenie, DHZ Trenčianske Bohuslavice, Miestny klub Slovenského Orla, Stolnotenisový klub, ZO Zväzu záhradkárov, STK Hydrostav Trenčianske Bohuslavice ... Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – Telocvična, viacúčelové ihrisko, futbal, stolný tenis, tenis, kolkáreň, zumba ... Možnosti pre poľovníctvo a rybolov. Kultúrne zariadenia a aktivity – Kultúrny dom, knižnica, internet ... Cesta rozprávkovým lesom, Stavanie mája, MDD, Deň matiek, Súťaž vo varení jaterníc, Mikulášsky večierok, Deň obce, Žákovic Open, Tanečné zábavy, Stretnutie s dôchodcami ...

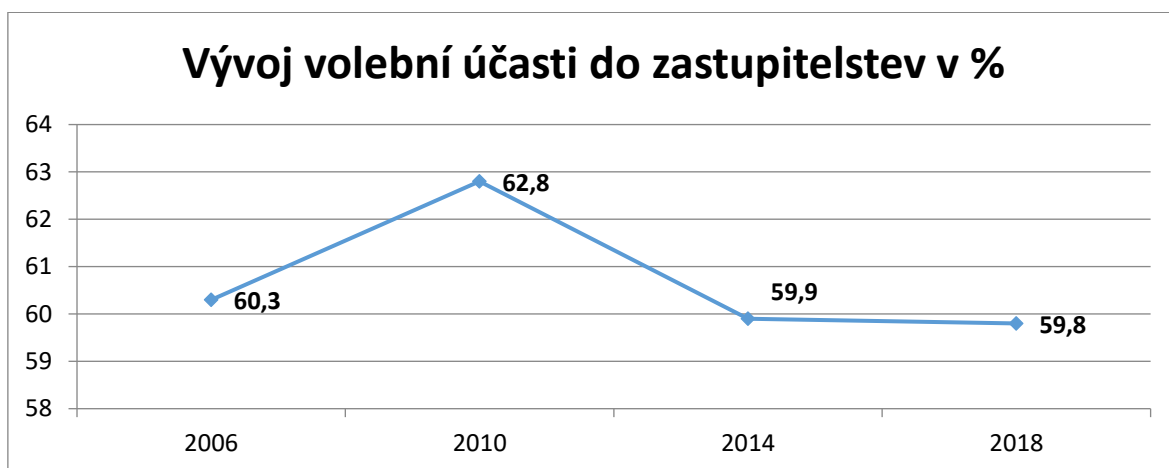
Púchov

Mesto Púchov organizuje aj niekoľko pravidelných kultúrnych podujatí, ako napríklad Folklórny Púchov, Púchovské kultúrne leto, Stavanie mája + Vatra oslobodenia, Púchovský jarmok, Mestský bál, Martin na bielom koni, Veľkonočný jarmok, Mikulášsky jarmok, Fašiangy po púchovsky.

Počas dvoch letných prázdninových mesiacov ponúka mesto Púchov kultúrne podujatia zastrešené pod názvom „Púchovské kultúrne leto“. Záujmové združenie právnických osôb Dom kultúry Púchov pripravuje už niekoľko rokov sériu zväčša víkendových podujatí, ktorými sa snaží spríjemniť staršej i mladšej generácii letné podvečery. Prelom apríla a mája patrí v Púchove zaujímavému „trojpodujatiu“.

5 SPRÁVA ÚZEMÍ, SPOLUPRÁCE A VNĚJŠÍ VZTAHY

Volební účast

Graf 13 Vývoj průměrné volební účasti řešených obcí ČR (zdroj: ČSÚ)

Tabulka 38 dostupnost na úřad (s ohledem k POU a ORP)

název obce	dostupnost na úřad (s ohledem k POU a ORP)
Březová	POU (17,9 km) ORP (18,6 km)
Bystrčice pod Lopeníkem	POU (12,4 km) ORP (11,7 km)
Francova Lhota	POU (4,7 km) ORP (22,9 km)
Halenkov	POU (28 km) ORP (14,6 km)
Horní Bečva	ORP (12,8 km)
Hostětín	POU (5,7 km) ORP (20 km)
Hovězí	POU (15,2 km) ORP (8 km)
Huslenky	POU (12,7 km) ORP (10,1 km)
Hutisko	ORP (6,4 km)
Janová	POU (18,2 km) ORP (4,3 km)
Jestřabí	POU (6,8 km) ORP (12,9 km)
Karolinka	ORP (22,7 km)
Komňa	POU (6 km) ORP (17,9 km)
Korytná	POU (21,9 km) ORP (11 km)

Lopeník	POU (13,1 km) ORP (16,2 km)
Nový Hrozenkov	POU (3,6 km) ORP (19,1 km)
Pitín	POU (2,9 km) ORP (17,2 km)
Prostřední Bečva	ORP (10 km)
Starý Hrozenkov	POU (11,2 km) ORP (21,6 km)
Suchá Loz	POU (14 km) ORP (9,4 km)
Šanov	POU (6,2 km) ORP (18,4 km)
Štítná nad Vláří - Popov	POU (5,1 km) ORP (11,2 km)
Valašská Bystřice	ORP (7,2 km)
Valašská Senice	POU (7,4 km) ORP (25,7 km)
Vápenice	POU (12,6 km) ORP (23 km)
Velké Karlovice	POU (3,7 km) ORP (26,4 km)
Ústí	POU (16,6 km) ORP (3,9 km)
Záhorovice	POU (3,6 km) ORP (10,8 km)
Zděchov	POU (17,9 km) ORP (15,3 km)
Zlín	
Žitková	POU (10,6 km) ORP (23,1 km)

Rozpočet

Tabulka 39 Podíl na celkových příjmech obcí ČR (zdroj: ČSÚ)

	2015	2016	2017	2018
Březová	1,08%	1,10%	1,55%	1,29%
Bystřice pod Lopeníkem	0,58%	0,70%	0,85%	0,73%
Francova Lhota	1,48%	1,42%	1,43%	1,40%
Halenkov	1,68%	1,81%	1,72%	1,62%
Horní Bečva	2,16%	1,96%	2,39%	2,36%
Hostětín	0,21%	0,13%	0,13%	0,15%
Hovězí	1,65%	1,82%	1,72%	1,81%
Huslenky	1,34%	1,35%	1,38%	1,30%
Hutisko-Solanec	1,82%	1,56%	1,82%	1,92%
Janová	1,54%	0,54%	0,79%	0,50%
Jestřabí	0,15%	0,16%	0,26%	0,19%
Karolinka	2,52%	2,57%	2,63%	3,34%
Komňa	0,49%	0,81%	0,57%	0,59%
Korytná	0,92%	0,70%	0,78%	1,08%
Lopeník	0,22%	0,18%	0,24%	0,25%

Nový Hrozenkov	2,85%	2,31%	1,95%	2,00%
Pitín	0,62%	0,76%	0,70%	0,78%
Prostřední Bečva	1,59%	1,63%	1,62%	1,65%
Starý Hrozenkov	1,47%	1,58%	1,48%	1,62%
Suchá Loz	1,06%	0,95%	0,97%	1,03%
Šanov	0,38%	0,81%	0,37%	0,38%
Štítná nad Vláří-Popov	1,82%	1,59%	1,61%	2,02%
Ústí	0,47%	0,50%	0,50%	0,46%
Valašská Bystřice	2,24%	1,46%	1,53%	3,65%
Valašská Senice	0,47%	0,42%	0,41%	0,41%
Vápenice	0,13%	0,19%	0,16%	0,15%
Velké Karlovice	2,17%	2,16%	2,08%	1,98%
Záhorovice	0,57%	0,61%	0,62%	0,57%
Zděchov	1,31%	0,69%	0,74%	0,75%
Zlín	64,89%	67,29%	66,89%	63,88%
Žitková	0,12%	0,22%	0,13%	0,12%
Příjmy Celkem	229736	2253098	2387073	2761041

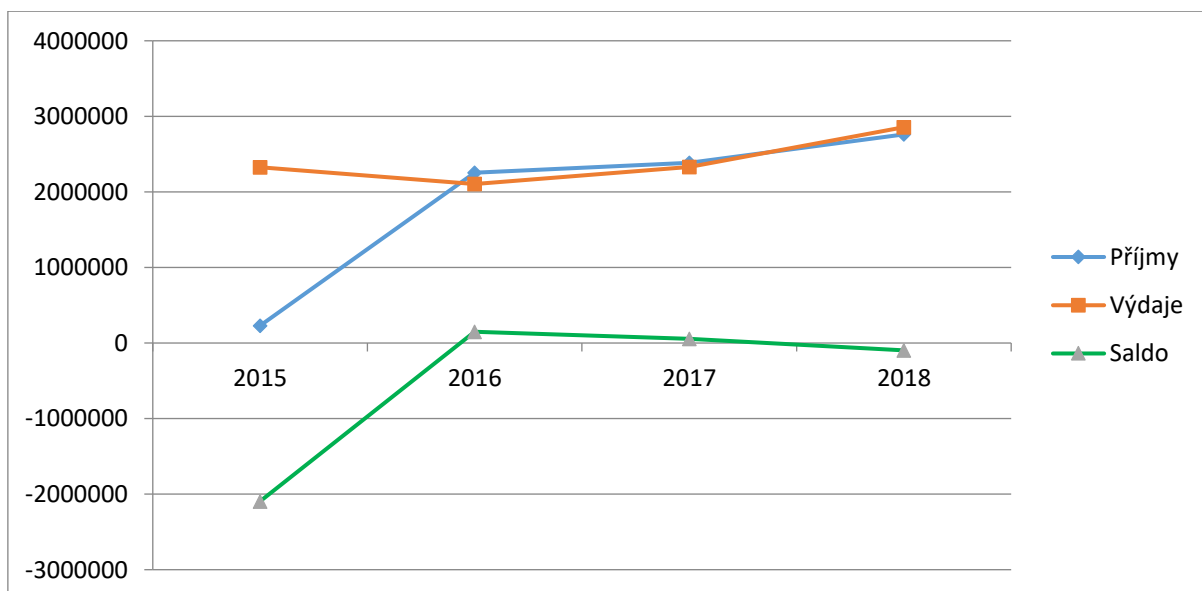
Tabulka 40 Podíl na celkových výdajích ČR obce (zdroj: ČSÚ)

	2015	2016	2017	2018
Březová	1,57%	1,15%	1,19%	1,56%
Bystřice pod Lopeníkem	0,45%	0,68%	0,85%	0,87%
Francova Lhota	1,66%	1,57%	1,36%	1,14%
Halenkov	1,43%	1,90%	1,68%	1,50%
Horní Bečva	1,91%	1,60%	2,70%	2,63%
Hostětín	0,24%	0,13%	0,11%	0,32%
Hovězí	1,47%	2,22%	1,54%	1,51%
Huslenky	1,35%	1,15%	1,42%	1,35%
Hutisko-Solanec	1,77%	1,81%	1,56%	1,87%
Janová	1,76%	0,75%	0,57%	0,42%
Jestřabí	0,12%	0,17%	0,17%	0,19%
Karolinka	2,53%	2,74%	3,69%	3,69%
Komňa	0,42%	0,79%	0,93%	0,53%
Korytná	0,78%	0,55%	0,74%	1,67%
Lopeník	0,18%	0,17%	0,34%	0,24%
Nový Hrozenkov	2,68%	2,23%	1,63%	1,99%
Pitín	0,59%	0,70%	0,51%	0,85%
Prostřední Bečva	1,91%	1,25%	1,23%	1,71%
Starý Hrozenkov	1,40%	1,43%	1,66%	1,41%
Suchá Loz	1,07%	1,18%	0,88%	1,23%

Šanov	0,54%	0,93%	0,49%	0,28%
Štítná nad Vláří-Popov	1,55%	1,34%	2,04%	1,79%
Ústí	0,46%	0,57%	0,45%	0,62%
Valašská Bystřice	2,27%	1,28%	2,09%	4,01%
Valašská Senice	0,37%	0,41%	0,38%	0,35%
Vápenice	0,11%	0,17%	0,14%	0,12%
Velké Karlovice	1,84%	1,99%	1,91%	2,29%
Záhorovice	0,54%	0,63%	0,54%	0,64%
Zděchov	1,35%	0,67%	0,80%	0,68%
Zlín	65,53%	67,67%	66,24%	62,42%
Žitková	0,11%	0,16%	0,14%	0,11%
Výdaje Celkem	2324909	2104249	2331771	2856116

Tabulka 41 Celkové příjmy a výdaje obcí ČR (zdroj: ČSÚ)

	Příjmy			
	2015	2016	2017	2018
Celkově	229736	2253098	2387073	2761041
Průměr	74107,29	72680,58	77002,35	89065,84
	Výdaje			
	2015	2016	2017	2018
Celkově	2324909	2104249	2331771	2856116
Průměr	74997,06	67879	75218,42	92132,77

Graf 14 Celkové příjmy a výdaje obcí ČR (zdroj: ČSÚ)

Tabulka 42 Podíl na celkových příjmech SR obce (zdroj: rozpočet.sk)

	2015	2016	2017	2018
Adamovské Kochanovce	0,79%	1,13%	1,07%	1,14%
Bošáca	5,17%	3,32%	3,43%	4,05%
Brvnište	2,59%	2,46%	4,29%	4,01%
Dohňany	2,83%	7,61%	3,19%	5,51%
Dolná Mariková	2,75%	3,53%	3,20%	3,85%
Dolné Srnie	1,28%	1,52%	1,89%	3,90%
Drietoma	13,41%	4,33%	4,21%	4,84%
Haluzice	0,05%	0,05%	0,07%	0,08%
Hatné	0,59%	0,61%	0,72%	1,24%
Horná Mariková	1,74%	1,59%	1,69%	1,91%
Hrabovka	0,24%	0,25%	0,30%	0,36%
Chocholná-Velčice	1,62%	1,61%	1,82%	2,00%
Ivanovce	1,18%	1,29%	1,36%	1,58%
Jasenica	1,96%	1,95%	2,18%	2,45%
Klieština	0,22%	0,23%	0,31%	0,33%
Lazy pod Makytou	2,78%	3,13%	2,58%	2,73%
Lúky	1,27%	1,63%	1,86%	2,07%
Melčice-Lieskové	2,87%	3,20%	3,60%	4,11%
Mestečko	0,67%	0,60%	0,63%	0,68%
Moravské Lieskové	3,47%	4,34%	4,80%	33,63%
Nová Bošáca	1,81%	1,64%	2,05%	5,41%
Papradno	3,56%	5,21%	4,70%	5,32%
Púchov	38,08%	41,80%	46,41%	49,98%
Skalka nad Váhom	3,45%	3,17%	3,31%	3,69%
Stupné	0,85%	1,14%	1,27%	1,49%
Štvrtok	1,03%	0,37%	0,38%	0,45%
Trenčianske Bohuslavice	0,99%	0,95%	1,09%	1,29%
Vydrná	0,24%	0,22%	0,23%	0,26%
Záriečie	1,81%	1,85%	2,05%	2,25%
Zemianske Podhradie	0,61%	0,71%	0,81%	0,85%
Zubák	1,82%	1,74%	1,93%	2,02%
Příjmy celkem (v eur)	33686969,6	34428278,5	33335432	32438822

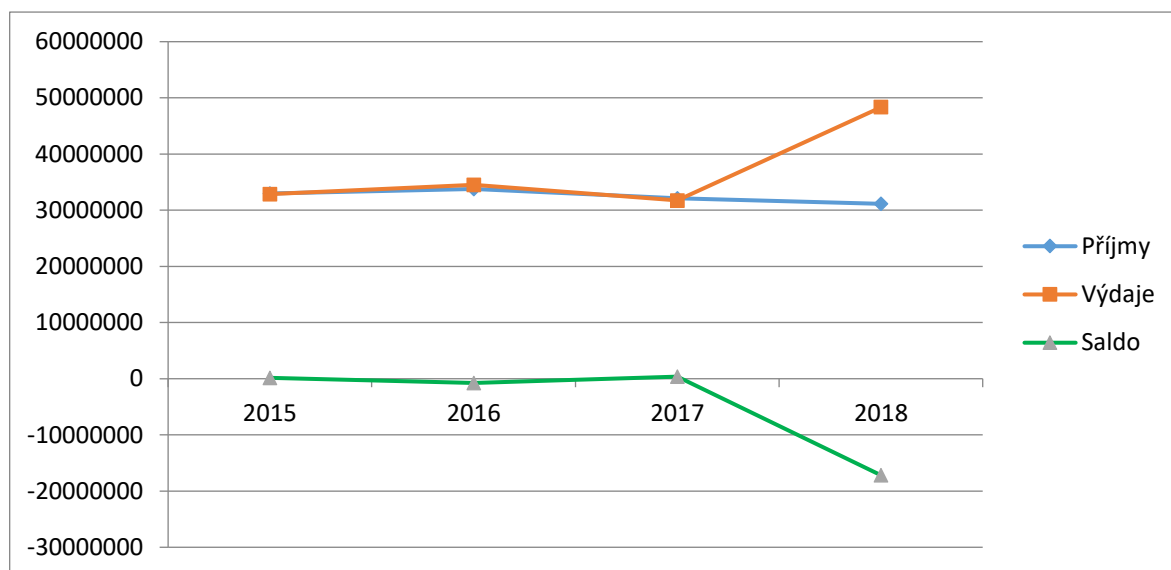
Tabulka 43 Podíl na celkových výdajích SR obce (zdroj: rozpočet.sk)

	2015	2016	2017	2018
Adamovské Kochanovce	0,81%	1,12%	1,12%	0,77%
Bošáca	5,30%	3,30%	3,60%	2,72%

Brunovce	0,58%	0,57%	0,67%	0,00%
Dohňany	2,91%	7,59%	3,35%	3,70%
Dolná Mariková	2,82%	3,53%	3,36%	2,58%
Dolné Srnie	1,30%	1,49%	1,87%	2,61%
Drietoma	13,75%	4,31%	4,42%	3,25%
Haluzice	0,06%	0,05%	0,07%	0,05%
Hatné	0,61%	0,61%	0,75%	0,83%
Horná Mariková	1,78%	1,59%	1,78%	1,28%
Hrabovka	0,25%	0,24%	0,30%	0,23%
Chocholná-Velčice	1,67%	1,52%	1,91%	1,34%
Ivanovce	1,19%	1,15%	1,38%	1,05%
Jasenica	2,01%	1,94%	2,29%	1,64%
Klieština	0,22%	0,23%	0,33%	0,22%
Lazy pod Makytou	2,83%	3,12%	2,69%	1,82%
Lúky	1,30%	1,20%	1,95%	1,28%
Melčice-Lieskové	2,94%	3,20%	3,78%	2,76%
Mestečko	0,69%	0,59%	0,64%	0,44%
Moravské Lieskové	3,45%	4,04%	5,04%	22,43%
Nová Bošáca	1,85%	1,63%	1,99%	3,63%
Papradno	3,66%	5,19%	4,93%	3,57%
Púchov	38,97%	41,68%	48,73%	33,56%
Skalka nad Váhom	3,54%	3,16%	3,48%	2,48%
Stupné	0,87%	1,14%	1,34%	1,00%
Štvrtok	1,06%	0,37%	0,39%	0,30%
Trenčianske Bohuslavice	1,00%	0,95%	1,14%	0,86%
Vydrná	0,25%	0,22%	0,25%	0,17%
Záriečie	1,86%	1,84%	2,15%	1,47%
Zemianske Podhradie	0,62%	0,67%	0,79%	0,57%
Zubák	1,86%	1,73%	2,03%	1,36%
Výdaje Celkem	32836976	34518748	31747250	48308890

Tabulka 44 Celkové příjmy a výdaje SR obce (zdroj: rozpocet.sk)

Příjmy				
	2015	2016	2017	2018
Celkově	33004204	33778855	32117341	31137781
Průměr	1100140	1206388	1189531	1112064
Výdaje				
	2015	2016	2017	2018
Celkově	32836976	34518748	31747250	48308890
Průměr	1094566	1113508	1175824	1558351

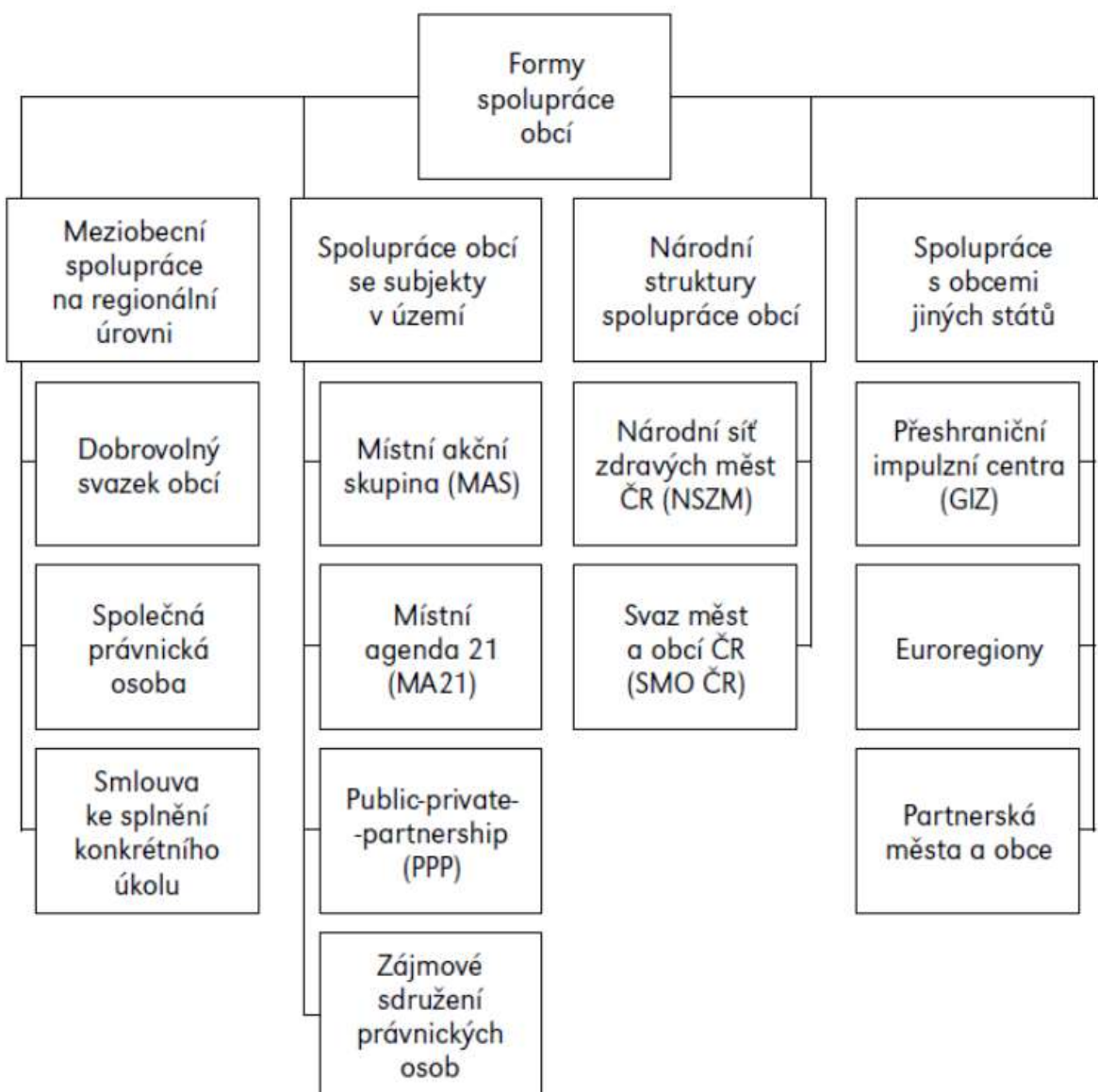
Graf 15 Vývoj příjmů a výdajů SR obce (zdroj. Rozpocet.sk)

Aktuální problémy obcí

- Vysoký počet malých obcí (např. v ČR téměř 60 % obcí do 500 obyvatel a řada z nich není schopna zajistit dostatečné finanční i lidské zdroje pro svůj rozvoj)
- Snížení frekvence dopravních spojení s hierarchicky nadřazeným sídlem, přechod k individuální dopravě, znevýhodnění některých skupin obyvatelstva
- Nejasná budoucnost ekonomických aktivit (včetně škol) v tradičních venkovských oblastech s ohledem na nedostatečnou poptávku (např. konkurence hypermarketů), hrozba nezaměstnanosti s ohledem na nedostatečnou diverzifikaci ekonomických aktivit
- Odchod mladých a kvalifikovaných lidí s dopady na demografické ukazatele a socioekonomický status (příjem, vzdělání)
- Horší kvalitativní i kvantitativní ukazatele přístupu k infrastruktuře, vysoké náklady údržby (stav silnic, technická infrastruktura, zdravotnické služby a další)

Příklady forem spolupráce obcí jako možnost řešení problémů rozvoje

Spolupráce je významným vztahem ve všech oblastech lidské společnosti. Umožňuje snadněji a účinněji dosáhnout potřebných výsledků a v řadě případů není možné cíle bez spolupráce dosáhnout vůbec. Regionální politika, která usiluje o snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a zabezpečuje jejich harmonický rozvoj vyžaduje i nutnost spolupráce obcí.

Obrázek 9 Příklady forem spolupráce (zdroj: deník veřejné správy)

Dobrovolný svazek obcí – je základní a nejtypičtější formou spolupráce obcí (nyní funguje v ČR cca 800 DSO). Obvykle vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi. Členy svazků mohou být pouze obce; **Svazek obcí může společně vykonávat pouze záležitosti spadající do samostatné působnosti obcí a také činnosti pro ochranu a prosazování společných zájmů obcí.**

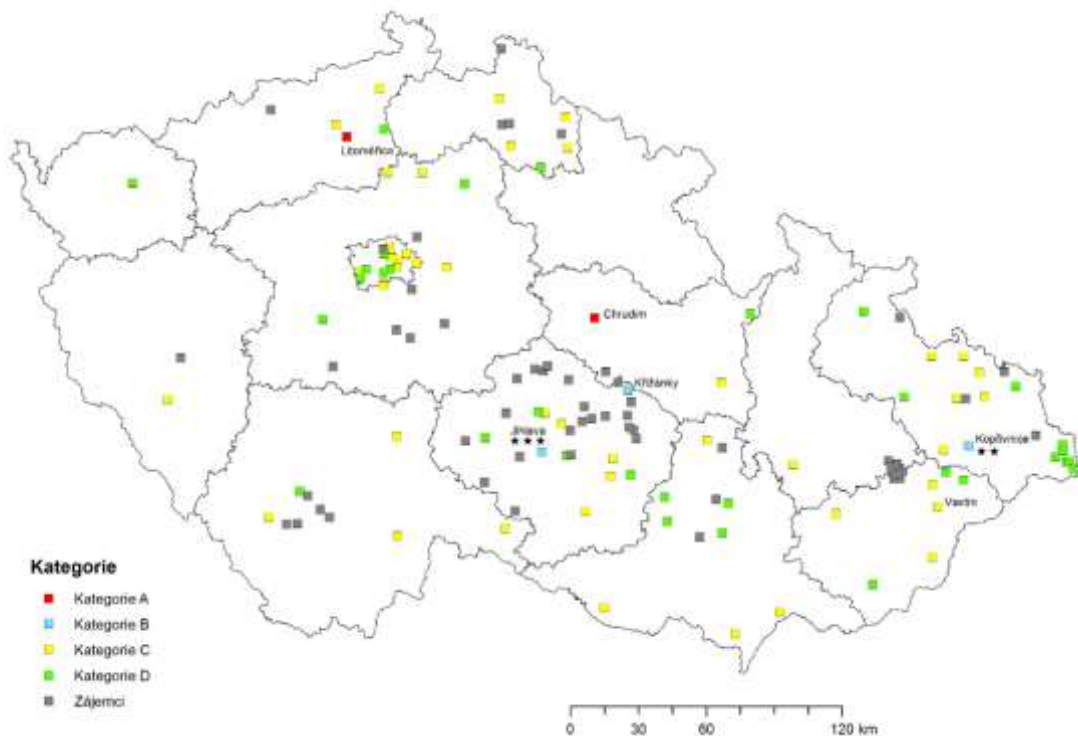
Společná právnícká osoba – se zakládá v případě, že společný úkol obcí vyžaduje jejich stabilnější spolupráci (u dopravních podniků, tepláren, správy bytových domů, lesů a rybníků atd.)

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu – smlouva může být uzavřena mezi dvěma nebo více obcemi, na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem smlouvy je vždy zajištění konkrétního úkolu, který spadá do samostatné působnosti (např. vybudování stavby ke společnému užívání, zajištění sběru a odvozu domovního odpadu apod.)

Místní akční skupiny – uskupení vytyčená v rámci iniciativy LEADER, která spojují subjekty veřejného i soukromého sektoru působící v daném území. Na úrovni rozhodování musí tvořit zástupci soukromého sektoru nejméně 50 % z místního partnerství. Nejčastější právní formou MAS je občanské sdružení.

Místní Agenda 21 – zapadá do širšího proudu snahy o kvalitní veřejnou správu, která je zahrnuta pod pojem „good governance“ („řádná správa věcí veřejných“ či „dobré vládnutí“). Kvalitní správa věcí veřejných, musí být (z pohledu OSN i EU) otevřená, transparentní a odpovědná veřejnosti, efektivní, umožňující účast veřejnosti na rozhodování a plánování a založená na partnerské spolupráci s ostatními společenskými sektory a respektující odborný pohled na věc

Přehled MA21 v ČR v roce 2017 – obce

Obrázek 10 MA21 ČR 2017 (zdroj: MA21 ČR)

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership) – spolupráce, která vzniká za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb

Svaz měst a obcí – organizace, jejímiž členy jsou obce ve smyslu zákona o obcích. Základním cílem Svazu je hájit společné zájmy a práva obcí sdružených ve Svazu a vytvářet podmínky pro řešení problémů a otázek společných pro jeho členy

Přeshraniční impulzní centra – přeshraniční spolupráce regionů podél příhraničních oblastí Dolního Rakouska, ČR, Slovenska a Maďarska, pomáhají překonávat hranice (společenské, technické atp.)

Euroregiony – přeshraniční spolupráce obcí a měst, jejímž cílem je překonávat hranice a postupně snížit význam státních hranic na úroveň správního členění s pozitivním účinkem spolupráce

Partnerská města a obce – většina měst a řada obcí v ČR spolupracuje s partnerskými městy a obcemi v některém z evropských států, přitom není výjimkou spolupráce i s více městy či obcemi

Příklady spolupráce vybraných obcí a vnější vztahy

Hostětín

Obec je členem Mikroregionu Bojkovsko, členem MAS Bojkovsko a Spolku pro obnovu venkova ČR. Přínosem je spolupráce mezi obcemi, vzájemně koordinovaný postup při zajišťování společných zájmů obcí mikroregionu.

Lopeník

Obec je členem dvou mikroregionů (Bojkovsko, Bílé Karpaty) a jedné místní akční skupiny (MAS Bojkovsko). Spolupráce v těchto spolcích probíhá především v oblastech společné propagace a podpory turistického ruchu (výstavba rozhledny, propagační materiály, reprezentace na turistických veletrzích,...), odpadového hospodářství (realizace projektu na vybavení domácností kompostéry) a také v komunitně vedeném místním rozvoji. Obec má také navázáno partnerství s obcí Malé Hoste, kdy v rámci přeshraniční spolupráce vybuodovali tyto dvě obce varovný systém a vybavily své jednotky sboru dobrovolných hasičů technikou. Další spolupráce probíhá se slovenskými sousedy (především **Nová Bošáca** a další obce Bošácké doliny) a to především na bázi spolupořádání kulturních a společenských akcí směřujících ke zatraktivnění regionu a podpoře rozvoje turistického ruchu.

Ústí

Obec je součástí následujících sdružení obcí: Sdružení obcí Hornolidečska , Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko, Sdružení místních samospráv Obec je akcionářem Vodovodů a kanalizací Vsetín, a.s., které jsou 100%-ně vlastněny obcemi v regionu

Valašská Bystřice

Místní akční skupina Rožnovsko, z.s. Valašská Bystřice je členem spolku MAS Rožnovsko, který je tvořen různými subjekty venkovské ekonomiky – obcemi, neziskovými organizacemi a podnikateli.

Sdružení Mikroregion Rožnovsko Obec Valašská Bystřice je také členem Sdružení mikroregionu Rožnovsko, které sdružuje dohromady 9 obcí. Účelem tohoto sdružení je koordinace postupů při řešení hospodářského, sociálního a kulturního života členských obcí.

Přeshraniční spolupráce - V rámci projektu „Oživení historických tradic a událostí s regionálním významem v obci Vavrišovo a Valašská Bystřice“ má Valašská Bystřice zahraniční partnerskou obec Vavrišovo na Slovensku. Další partnerskou obcí na Slovensku je obec Staškov.

Velké Karlovice

Obec Velké Karlovice je členem dvou svazků obcí a jednoho spolku. Prvním je sdružení Valašsko – Horní Vsacko, které sdružuje 7 obcí a města Karolinku a Vsetín. Hlavním cílem je propagace svazku a zájmového území, propagace cestovního ruchu, rozvoj společenský, kulturních, sportovních a tradičních akcí, spoluvytvářet systém dopravní obslužnosti území. Druhým svazkem je Sdružení Mikroregionu Vsetínsko se sídlem ve Vsetíně. Toto sdružení se zasloužilo o realizaci velkých projektů Čistá řeka Bečva I a Čistá řeka Bečva II. Projekty spočívají ve výstavbě kanalizace a ČOV a tím ke snížení znečištění řeky Bečvy. Od roku 2007 je obec členem zapsaného spolku Místní akční skupina Horní Vsacko (dále jen MASHV). MASHV byla založena v návaznosti na Iniciativu Společenství určenou pro rozvoj venkova LEADER+ s cílem podporovat nové aktivity v mikroregionu. Činnost je zaměřena především na nové formy zlepšování kvality života v mikroregionu, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení kulturního dědictví. Partnerskými obcemi jsou obce na Slovensku a to obec Suľov, Makov a Hvozdnica, se kterými obec realizovala společné projekty přeshraniční spolupráce spolufinancované z Evropské unie. Nově obec navázala spolupráci s obcí Babín.

Združenie obcí

Združenie obcí Púchovská dolina vzniklo v roku 2013. Tvorí ho sedem obcí Púchovskej doliny – Dohňany, Mestečko, Záriečie, Lúky, Vydrná, Lazy pod Makytou a Lysá pod Makytou. Predsedom združenia je starosta obce Dohňany. Počas svojej existencie sa Združenie obcí Púchovská dolina podieľalo na realizácii viacerých projektov, či už z fondov Európskej únie alebo aj iných dotačných mechanizmov. V súčasnosti sa pripravuje na implementáciu schváleného projektu z Operačného prostredia Kvalita životného prostredia s názvom „Intenzifikácia triedného zberu združenia obcí Púchovskej Doliny“, na ktorý sa podarilo získať finančný príspevok vo výške takmer 1,3 milióna EUR.

Bošáca

Obec Bošáca spadá pod existujúce miestne partnerstvo obcí mikroregiónu Bošáčka. Partnerstvo je udržiavané medzi obcami Haluzice, Trenčianske Bohuslavice, Zemianske Podhradie, Nová Bošáca, Bošáca. Hlavným cieľom tejto spolupráce je zlepšenie životných podmienok obyvateľstva v obciach a tiež vytvoriť lákavé turistické prostredie presahujúce hranice katastrálneho územia jednej obce.

Období 2014-2020

K naplňování cílů EU pro období 2014 - 2020 slouží 5 fondů:

Evropský fond pro regionální rozvoj: je zaměřen především na modernizaci a posilování hospodářství členských států. Z EFRR jsou podporovány především investiční (infrastrukturní) projekty. Klíčovými oblastmi jsou inovace a výzkum, digitální agenda, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství.

Evropský sociální fond: Hlavním smyslem ESF je podpora vzniku pracovních míst a zaměstnanosti, vzdělávání ve všech jeho fázích, sociálního začleňování, boje proti chudobě a funkční státní správy v členských státech EU.

Fond soudržnosti: investuje do zeleného růstu a udržitelného rozvoje a zlepšuje konektivitu v členských státech s HDP nižším než 90 % průměru zemí EU-28.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: je zaměřen především na podporu kvalitního života na venkově, čemuž odpovídají i tři dlouhodobé strategické cíle politiky rozvoje venkova EU: např. zvyšovat konkurenceschopnost zemědělství či zajišťovat udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu

Evropský námořní a rybářský fond: je zaměřen na financování námořní a rybářské politiky EU. Hlavním cílem fondu je zajištění trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury

Evropská územní spolupráce: spadají sem programy přeshraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráce. Cílem příhraniční spolupráce je společné řešení problémů v pohraničních oblastech. Nadnárodní a mezinárodní spolupráce by měla přispívat k lepšímu propojení i vzdálenějších míst a rozsáhlejších evropských regionů

Programy přeshraniční a nadnárodní spolupráce 2014 - 2020 navazují na programy realizované v období 2007 - 2013 (Cíl 3). Programy Přeshraniční a Nadnárodní spolupráce jsou obecně označovány jako Cíl2. Oproti předcházejícímu období došlo u programů k tematické koncentraci, která je zobrazena v obsahovém zaměření jednotlivých operačních programů. V České republice jsou cíle Evropské územní spolupráce realizovány prostřednictvím pěti dílčích operačních programů. Jedná se o Operační programy přeshraniční spolupráce:

Interreg V-A Česká republika - Polsko

Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika

Interreg V-A Rakousko - Česká republika

Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020

Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014-2020

Příklady nadnárodní a meziregionální spolupráce:

Interreg CENTRAL EUROPE

DANUBE

Interreg EUROPE

ESPON 2020

INTERACT III

URBACT III

Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2014 - 2020

Pre programové obdobie 2014 – 2020 je oficiálnym názvom programu: Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika. Jeho skrátaná podoba je: Interreg V-A SK-CZ.

Príprava programu Interreg V-A SK-CZ pre programové obdobie 2014 – 2020 sa začala vo februári 2012. Prípravu zastrešoval riadiaci orgán (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR) a národný orgán (Ministerstvo pre miestny rozvoj ČR). Na príprave sa podieľali aj zástupcovia kľúčových subjektov vo vzťahu k cezhraničnej spolupráci a zástupcovia ďalších prizvaných subjektov na slovenskej a českej strane.

Základná logika programu vychádza z poznania, že programy cezhraničnej spolupráce majú potenciál ovplyvniť sociálny, ekonomický a územný rozvoj prihraničných oblastí. Prínos cezhraničnej spolupráce však nespočíva v štatisticky významnom ovplyvňovaní sociálno-ekonomického vývoja na makro úrovni, ale predovšetkým v pozitívnej zmene na úrovni obyvateľov a skupín obyvateľov. Investície do cezhraničnej spolupráce sa primárne prejavujú na kvalite života obyvateľov a fungovaní verejných a súkromných inštitúcií pôsobiacich v danom území. Cezhraničná spolupráca v slovensko-českom pohraničí bude v programovom období 2014-2020 zameraná na zhodnocovanie vnútorného potenciálu v prospech ďalšieho vyváženého rozvoja územia. Hlavný cieľ programu reaguje na kľúčovú výzvu pre regióny – vytvoriť príťažlivý región pre obyvateľov, podnikanie, investorov, a zároveň aj turistov a návštevníkov. Oprávneným územím programu, na ktorom je možné realizovať projekty sú regióny NUTS III, na území Slovenskej republiky Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj a Žilinský samosprávny kraj a v Českej republike Juhomoravský kraj, Zlínsky kraj a Moravskosliezsky kraj. Program umožňuje aj realizáciu aktivít v súlade s článkom 20, bod 2 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013, kedy časť aktivít sa realizuje mimo oprávnenej programovej oblasti na území Únie iba za predpokladu, že realizácia takýchto aktivít je prínosná pre oprávnené programové územie. Pri všetkých projektoch predkladaných v rámci programu je uplatnený princíp vedúceho partnera, ktorý ponese zodpovednosť za realizáciu projektu. Každý vedúci partner musí mať min. jedného cezhraničného partnera. Pri výbere projektov bude naďalej kladený dôraz na pozitívny cezhraničný dopad - pridanú hodnotu projektov cezhraničnej spolupráce. Pri

cezhraničnom dopade bude posudzovaný spoločenský dopad, dopad na cieľové skupiny a finančný dopad.

Nariadenie o európskej územnej spolupráci definuje štyri kritériá spolupráce, prostredníctvom ktorých sa posudzuje kvalita spolupráce. Projekt môže byť oprávnený len za predpokladu, že splní minimálne tri kritériá spolupráce, pričom platí, že kritériá „spoločná príprava“ a „spoločná realizácia“ sú povinné.

Prehľad kritérií spolupráce:

• spoločná príprava • spoločná realizácia spoločný personál • spoločné financovanie

O nenávratný finančný príspevok budú môcť požiadať verejnoprávne, neziskové organizácie alebo podnikateľské subjekty. Typy oprávnených žiadateľov/prijímateľov sú pre jednotlivé investičné priority definované v samotnom programe Interreg V-A SK – CZ, a zároveň budú definované v aktuálne vyhlásenej výzve na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

Tematické zameranie

Cieľom programu je prostredníctvom spoločných cezhraničných projektov riešiť spoločné výzvy prihraničných regiónov.

Program je zameraný na nasledujúce oblasti:

- podpora investovania podnikov do výskumu a inovácií a vytváranie prepojenia a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím; • investície do vzdelávania, odbornej prípravy a školení za účelom získavania zručností a celoživotného vzdelávania, a to vypracovaním a naplňovaním spoločných programov vzdelávania, odbornej prípravy a školení; • zachovanie, ochrana, propagácia a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva; ochrana a obnova biologickej rozmanitosti, ochrana a obnova pôdy a podpora ekosystémových služieb, vrátane siete NATURA 2000 a ekologickej infraštruktúry;
- podpora právnej a správnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi a inštitúciami.

6 SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
<ul style="list-style-type: none"> - přítomnost volnočasových sdružení, spolků a organizací - nízká míra nezaměstnanosti - výskyt zdravotnického zařízení přímo na území obce - občanská vybavenost a technická infrastruktura obce - atraktivita cestovního ruchu a nastavený systém propagace obce a okolí jako turistické destinace - vysoký zájem občanů o politické dění a volby do zastupitelstev - zapojování místních obyvatel do otázek rozvoje území - vysoká podpora tvorby strategických dokumentů rozvoje na území SR 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovující stav zatížení komunikací dopravní infrastruktury - relativně špatný fyzický stav některých veřejných prostranství ve vztahu k přírodní zeleně - vzdálenost k nejbližšímu dálničnímu úseku - dostatečná dopravní obslužnost autobusovými spoji - nízká podpora tvorby strategických dokumentů rozvoje na území ČR
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> - využití finančních prostředků z externích zdrojů na realizaci projektů 	<ul style="list-style-type: none"> - stárnutí populace

<ul style="list-style-type: none"> - rostoucí zájem v zázemí obce jako pokračující trend procesu mechanického pohybu obyvatelstva - zelené, čisté a bezpečné město - samostatný koncept řešící aktuální otázky dopravní infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> - narušení přírodní kvality území ve vazbě na neudržitelný rozvoj ekonomických aktivit - environmentální hrozby plynoucí z dynamické zástavby v regionu - nejasnost otázek budoucího rozvoje
---	--

NÁVRHOVÁ ČÁST

Strategické cíle a opatření

Strategické cíle a opatření formulují způsoby naplňování vize ve střednědobém období. Konkrétně popsaná opatření se opírají o závěry analytické části i výsledky dotazníkového šetření.

Strategie byla definována v následujících oblastech:

Strategický cíl 1. Efektivní správa a obyvatelstvo

Opatření 1.1: Chytrá správa a obyvatelstvo

Indikativní výčet aktivit:

- Koncept Smart city
- Efektivní hodnocení správy
- Participace obyvatel na rozhodování
- Budování strategií (programů) rozvoje

Opatření 1.2: Rekonstrukce místních komunikací a veřejných prostranství s důrazem na obnovu a zřizování veřejné zeleně

Indikativní výčet aktivit:

- stavební úpravy veřejných komunikací v obci
- řešení navazující veřejné zeleně
- minimalizace zásahů vedoucích k redukci ploch zeleně
- inteligentní doprava

Opatření 1.3: Posílení dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti

Indikativní výčet aktivit:

- řešení zastávek hromadné dopravy
- spolupráce s koordinátorem veřejné dopravy
- podpora zklidnění dopravy s preferencí městské hromadné dopravy
- podpora zklidnění dopravy s využitím dopravně bezpečnostního a informačního kamerového systému
- rozvoj cyklistické a pěší dopravy na území obce
- rozvoj alternativních forem dopravy (například Bikesharing)

Strategický cíl 2: Společenský život a služby v obci

Opatření 2.1: Podpora aktivit místních spolků a organizací

Indikativní výčet aktivit:

- pokračování v procesu podpory místních spolků a organizací
- podpora prostřednictvím přímých dotací, z účelových peněžních fondů či zvýhodněním pronájmů prostor apod.
- revitalizace ploch volnočasových aktivit (fotbalové hřiště atd.)
- podpora dojížděky za kulturními událostmi

Opatření 2.2: Aktivity reagující na demografický vývoj obce

Indikativní výčet aktivit:

- služby pro seniory (rozvoz obědů seniorům)

Opatření 2.3: Podpora údržby a budování odpovídající vybavenosti obce

Indikativní výčet aktivit:

- bezbariérové trasy

- bezpečnost dopravy
- podpora obchodů se základním zbožím denní spotřeby

Strategický cíl 3: Moderní a udržitelná občanská vybavenost

Opatření 3.1 Vybudování nového zázemí pro sportovní aktivity

Indikativní výčet aktivit:

- sportovní infrastruktura
- volnočasová infrastruktura

Opatření 3.2: Zajištění zázemí pro lékařské a sociální služby

Indikativní výčet aktivit:

- stavební úpravy zázemí
- spolupráce s poskytovateli služeb
- podpora zdraví a zdravý životní styl obyvatel obce

Strategický cíl 4: Přeshraniční spolupráce

Opatření 4.1 Vybudování nového zázemí pro sportovní aktivity

Indikativní výčet aktivit:

- podpora kohézní politiky
- podpora spolupráce obcí a měst
- podpora knowledge managementu (předávání znalostí) mezi územími

Strategický cíl 1. Efektivní správa a obyvatelstvo

Opatření 1.1: Chytrá správa a obyvatelstvo

Indikativní výčet aktivit:

- Koncept Smart city
- Efektivní hodnocení správy
- Participace obyvatel na rozhodování
- Budování strategií (programů) rozvoje

Smart City

Oblast využití potenciálu regionu nás přivádí k myšlence zavedení konceptu Smart Cities. V posledních letech lze indikovat zvýšenou pozornost na oblast kvality života spjatou s konceptem Smart City, který se stává předmětem celosvětových debat. Koncept Smart City se vhodným užitím moderních technologií snaží o zefektivnění správy veřejných věcí, inovace přístupu k trvale udržitelnému rozvoji lokality, s ohledem na životní prostředí a energetickou náročnost tak, aby docházelo k synergickým efektům mezi různými odvětvími a zvyšování komfortu života občanů v daném území.

Důvody zavedení nového rozvojového konceptu Smart City

Koncept Smart City nevzniká z ničeho, nýbrž přebírá poznatky o všech pozitivních skutečnostech, příznivých faktorech a předpokladech území, přebírá zkušenosti ze zahraničí a vychází z dat projektů a dokumentů. Na základě těchto skutečností podporuje rozvoj území a snaží se eliminovat možná rizika a omezení s rozvojem souvisejícími. Jakým způsobem a do jaké míry bude aplikována filozofie Smart City, záleží především na organizační struktuře vedení konkrétního území. Myšlenka Smart Cities je poměrně mladým přístupem, který nabízí mimo jiné:

- **Nový pohled na řešení problematických témat ve městech**

Myšlenka chytrých měst se snaží nahlížet především do budoucnosti. Nejedná se tedy o stav, ale o dlouhodobý progresivní proces. Má-li být progresivní, musí objevovat a pracovat s novými skutečnostmi. Hlavní podstata konceptu vyplývá zejména se zaváděním nových metod a řešení, a snaží se tak vymanit z běžných a opakujících se „okoukaných“ metod.

Zároveň česká města, obce a regiony ve stejné době, v míře různé a závislé na jejich poloze, velikosti, historii a aktuálních nálad, čelí problémům, která vyžadují sofistikovaná řešení. Koncept nevyžaduje pouze aplikování nových metod a přístupů, ale mnohdy se opírá o postoje, jak nahlížet na konkrétní situaci odlišným způsobem.

- **Podpora synergetických efektů, koordinace a systematických procesů**

Rozložení kompetencí aktérů podílejících se na rozvoji daného území, do jednotlivých resortů, je v dnešní době zcela běžným trendem. Rozvoj území je složitým procesem a pro efektivní řešení konkrétního problému je specializace na danou oblast nezbytná. Čím je vyšší míra specializace (identifikace rozvojových oblastí, budování organizační struktury, podpora decentralizačních procesů atd.), tím je zapotřebí vyšší míra zastoupení lidského kapitálu. Tyto kroky postupem času mnohdy zapříčiňují izolování jednotlivých resortů a současně tak dochází k nerovnoměrnému rozvoji území, ztrátě povědomí o činnosti jednotlivých aktérů mezi sebou, absenci předávání zkušeností a nových námětů a mnoho dalšího. Smart Cities se snaží všechny aktéry podílejících se na budování konceptu integrovat, využít potenciál specializace jednotlivých aktérů pro komfortnější život obyvatel a efektivnější, hospodárnější a účelnější řízení města.

- **Vytváří prostor pro získávání finančních prostředků**

Jedna z možností jak implementovat rozvojový koncept, je prostřednictvím konkrétních projektů. Jestliže projekty budou splňovat nároky na podporu z Evropských strukturálních nebo jiných fondů a programů EU (a dalších zdrojů finančních prostředků na úrovni ČR), budou moci aktéři zažádat o podporu na základě aktuálně vyhlášených výzev. V dnešní době existuje již řada národních programů podporovaných MMR, zabývajících se problematikou Smart Cities.

- **Vytváří image města**

Jednotlivá území chtějí být moderní, rozvojová a společensky zajímavá. Pro koncept Smart cities je charakteristické využívání moderních technologií a zavádění nových manažerských postupů. Tyto skutečnosti napomáhají utvářet společensky zajímavé prostředí a výsledkem může být růst cestovního ruchu, příliv nových investorů atd.

Příklady strategického / koncepčního uchopení na území ČR:

- Praha 3 – koncepce Praha 3 na cestě ke Smart City
- Praha - koncepce Smart Prague do roku 2030
- Písek - koncepce Modrožlutá kniha
- Pardubice - koncepce Smart City města Pardubic
- Valašské Meziříčí – koncepce Chytrý Valmez
- Třinec – koncepce Třinec i ty
- Opava – koncepce Chytrá Opava
- Brno - koncepce Smart city Brno

Další města: Kolín, Třebíč, Hranice, Milevsko, Žďár nad Sázavou atd.

Participace obyvatel

Spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem tvoří nedílnou součást při řešení otázek územního rozvoje, neboť řešení sofistikovaných problémů, mnohdy vyžaduje přítomnost externích odborníků. Zároveň pro efektivní rozvoj území by měla města umožnit klíčovým

městským podnikům a státním organizacím spolupráci v takové míře, aby činnost těchto organizací byla provázána a příležitosti pro tvorbu veřejných prostorů byly efektivně využity.

Strategický cíl 1: Kvalitní dopravní infrastruktura a fyzické prostředí

Opatření 1.2: Rekonstrukce místních komunikací a veřejných prostranství s důrazem na obnovu a zřizování veřejné zeleně

Indikativní výčet aktivit:

- stavební úpravy veřejných komunikací v obci
- řešení navazující veřejné zeleně
- minimalizace zásahů vedoucích k redukci ploch zeleně
- inteligentní doprava

Opatření 1.3: Posílení dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti

Indikativní výčet aktivit:

- řešení zastávek hromadné dopravy
- spolupráce s koordinátorem veřejné dopravy
- podpora zklidnění dopravy s preferencí městské hromadné dopravy
- podpora zklidnění dopravy s využitím dopravně bezpečnostního a informačního kamerového systému
- rozvoj cyklistické a pěší dopravy na území obce
- rozvoj alternativních forem dopravy (například Bikesharing)

Budování inteligentní dopravy

Inteligentní mobilita je uznávána jako jeden z nejběžnějších ukazatelů rozvojového konceptu Smart cities. Komplexní soubor projektů a přístupů a jejich aplikace prostřednictvím smart mobility, umožňuje dosahovat mnohých cílů. Lze zmínit nejdůležitější z nich:

- snížení znečištění;
- snížení dopravního přetížení;
- zvýšení bezpečnosti lidí;
- snížení znečištění hlukem;
- zlepšení přenosové rychlosti;
- snížení nákladů na převod.

Strategický cíl 2: Společenský život a služby v obci

Opatření 2.1: Podpora aktivit místních spolků a organizací

Indikativní výčet aktivit:

- pokračování v procesu podpory místních spolků a organizací
- podpora prostřednictvím přímých dotací, z účelových peněžních fondů či zvýhodněním pronájmů prostor apod.
- revitalizace ploch volnočasových aktivit (fotbalové hřiště atd.)
- podpora dojížděky za kulturními událostmi

Opatření 2.2: Aktivity reagující na demografický vývoj obce

Indikativní výčet aktivit:

- služby pro seniory (rozvoz obědů seniorům)

Opatření 2.3: Podpora údržby a budování odpovídající vybavenosti obce

Indikativní výčet aktivit:

- bezbariérové trasy
- bezpečnost dopravy
- podpora obchodů se základním zbožím denní spotřeby

Strategický cíl 3: Moderní a udržitelná občanská vybavenost

Opatření 3.1 Vybudování nového zázemí pro sportovní aktivity

Indikativní výčet aktivit:

- sportovní infrastruktura

Opatření 3.2: Zajištění zázemí pro lékařské a sociální služby

Indikativní výčet aktivit:

- stavební úpravy zázemí
- spolupráce s poskytovateli služeb
- podpora zdraví a zdravý životní styl obyvatel obce

Strategický cíl 4: Přeshraniční spolupráce

Opatření 4.1 Vybudování nového zázemí pro sportovní aktivity

Indikativní výčet aktivit:

- podpora kohézní politiky
- podpora spolupráce obcí a měst
- podpora knowledge managementu (předávání znalostí) mezi územími

Knowledge management

systematický a integrující proces řízení a koordinace širokého portfolia aktivit společnosti, tj. získávání, vytváření, ukládání, sdílení, fúzování, vyvíjení, rozvíjení a užití znalostí jednotlivců a skupin s cílem dosažení vyšší podnikové výkonnosti.

Vědomosti a zkušenosti, schopnost učit se a přizpůsobovat novým přístupům, znalosti a uplatňování znalostního managementu, jsou základním předpokladem podpory rozvoje území s respektováním základních principů veřejné správy. Prostřednictvím efektivního využívání zmínovaných charakteristik, dochází k vytváření společenského klimatu, které napomáhá inovacím a zvyšování konkurenceschopnosti území. V oblasti knowledge management není nová koncepce konkurenceschopnosti chápána jako cenová konkurence, ale výklad je založen na nových formách kombinace znalostí a schopností, akcentovat nové přístupy a trendy, které jsou následně implementovány do řízení, zejména strategického řízení.

Znalostní management by ovšem neměl absentovat mnohdy opomíjenou schopnost poučit se z předchozích chybných rozhodnutí.

Seznam Tabulek

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatelstva zlínského kraje a okresů	9
Tabulka 2: Přehled obyvatelstva zlínského kraje pro rok 2017 a okresů	9
Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatelstva trenčianského kraje a okresů	12
Tabulka 4 Seřazení obcí dle počtu obyvatel a věková skupina obyvatel řešených obcí zlínského kraje	13
Tabulka 5 Vývoj počtu obyvatel řešených obcí zlínského kraje včetně města Zlín.....	14
Tabulka 6 Vývoj počtu obyvatel řešených obcí zlínského kraje bez města Zlín	15
Tabulka 7 Migrační přírůstek obcí a měst včetně Zlína	16
Tabulka 8 Migrační přírůstek obcí a měst bez Zlína	17
Tabulka 9 Přírůstek obyvatel obcí a měst ČR	17
Tabulka 10 Konečný přírůstek obyvatel obcí a měst ČR	18
Tabulka 11 Průměrný věk obcí a měst ČR.....	21
Tabulka 12 Vývoj průměrného věku obcí a měst ČR	22
Tabulka 13 Věková skladba obyvatel obcí a měst ČR pro rok 2017	22
Tabulka 14 Seřazení obcí dle počtu obyvatel a věková skupina obyvatel řešených obcí trenčianského kraje.....	23
Tabulka 15 Vývoj počtu obyvatel zkoumaných SR obcí	24
Tabulka 16 Přirozený přírůstek řešených SR obcí	25
Tabulka 17 Konečný přírůstek SR obcí.....	25
Tabulka 18 Konečný přírůstek SR obcí.....	27
Tabulka 19 Průměrný věk obyvatelstva SR obcí.....	29
Tabulka 20 Vývoj průměrného věku obyvatelstva SR obcí.....	30
Tabulka 21 Věková skladba obyvatel pro rok 2017 SR obcí	30
Tabulka 22 Míra nezaměstnanosti jednotlivých ČR obcí pro rok 2017	32
Tabulka 23 Hospodářství ČR obcí se Zlínem.....	33
Tabulka 24 Hospodářství ČR obcí bez Zlína.....	34
Tabulka 25 Hodnota vyplacených dávek v tis. Kč pro rok 2017	37
Tabulka 26 Hodnota vyplacených dávek v tis. Kč pro rok 2017	37

Tabulka 27 Miera evidovanej nezamestnanosti 2017	38
Tabulka 28 Ekonomicky aktivne obyvatelstvo 2017	38
Tabulka 29 Disponibilny pocet uchadzacov o zamestnanie 2017	38
Tabulka 30 Prehled silnic Zlinskeho kraje v km	40
Tabulka 31 Rozdeleni silnic podle spravcu	40
Tabulka 32 Vzdalenost k dalnici jednotlivych mest a obci CR	41
Tabulka 33 Cesty v sprave TSK	43
Tabulka 34 Autobusove a vlakove spoje CR obci	46
Tabulka 35 Zastresujici strategicke dokumenty pro oblast kultury	50
Tabulka 36 Zakladni strategicke dokumenty pro oblast kultury	50
Tabulka 37 Strategicke materialy Ministerstva kultury SR	65
Tabulka 38 dostupnost na urad (s ohledem k POU a ORP)	76
Tabulka 39 Podil na celkovych prijmech obci CR	77
Tabulka 40 Podil na celkovych vydajich CR obce	78
Tabulka 41 Celkove prijmy a vydaje obci CR	79
Tabulka 42 Podil na celkovych prijmech SR obce	80
Tabulka 43 Podil na celkovych vydajich SR obce	80
Tabulka 44 Celkove prijmy a vydaje SR obce	81

Seznam Grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatelstva okresů zlínského kraje.....	10
Graf 2 Vývoj migrace a přirozené měny obyvatelstva zlínského kraje.....	10
Graf 3 Migrace a přirozená měna obyvatelstva okresů zlínského kraje pro rok 2017	11
Graf 4 Prognóza budoucí migrace a přirozené měny obyvatelstva zlínského kraje.....	11
Graf 5 Vývoj počtu obyvatelstva okresů trenčianského kraje	13
Graf 6 Vývoj průměrného počtu obyvatel řešených obcí zlínského kraje	15
Graf 7 Vývoj migračního přírůstku obcí a měst včetně Zlína	16
Graf 8 Vývoj migračního přírůstku obcí a měst bez Zlína	17
Graf 9 Vývoj migrace a přirozené měny obyvatelstva řešených obcí SR.....	25
Graf 10 Vývoj průměrné míry nezaměstnanosti ČR obcí	33
Graf 11 Hospodářství ČR obcí se Zlínem	34
Graf 12 Hospodářství ČR obcí bez Zlína	36
Graf 13 Vývoj průměrné volební účasti řešených obcí ČR.....	76
Graf 14 Celkové příjmy a výdaje obcí ČR	79
Graf 15 Vývoj příjmů a výdajů SR obce	82

Seznam Obrázků

Obrázek 1 Přehled dálnic ČR	40
Obrázek 2 Sieť diaľnic a rýchlostných ciest Slovenskej republiky.....	42
Obrázek 3 Dálniční a rychlostní cesty a cesty 1. A 2. Trídy SR	43
Obrázek 4 Železniční síť zlínského kraje	45
Obrázek 5 Železniční tratě SR.....	47
Obrázek 6 Železniční koridory SR obcí	48
Obrázek 7 Letiště SR obcí	48
Obrázek 8 Vodní toky SR obcí.....	49
Obrázek 9 Příklady forem spolupráce	83
Obrázek 10 MA21 ČR 2017	85